I. évfolyam. Arad, 1886 Márcziushó 10. Szerda. 69-dik szám.

Szerkesztőség:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a fölépcsőnél.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.
Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:
Főtér, Hermann-udvar I. emelet, a külső folyosón.

Hirdetések díjszabály szerint.
Egyes szám **5** kr. ünnep- és vasárnap utáni szám **3** kr.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva:
Egész évre . . . . 12 frt.
Fél évre . . . . 6 frt.
Negyed évre . . . . 3 frt.
Egy hóra . . . . 1 frt.

Vidékre postán küldve:
Egész évre . . . 14 frt — kr.
Fél évre . . . . 7 frt — kr.
Negyed évre. . . 3 frt 50 kr.
Egy hóra . . . 1 frt 20 kr.

A csanádmegyei telepitvényesek ügye.

Arad, márczius 9.

III.

⊙ Elmondtuk tegnapi czikkünkben, hogy az ugynevezett dotationalis földek ügye, mely Justh ur interpellatójának alapul szolgált, voltaképen miben áll. Most már legyen szabad azzal a kérdéssel is röviden foglalkoznunk, vajjon a miniszternek tegnap ismertetett első intézkedése helyes volt-e, vagy nem? Nézetünk szerint helyes volt. Mert, noha fontos állami müvelődési s közgazdasági érdekek követelték, hogy a telepitvényes községekben lakó papok, tanitók és jegyzők anyagi helyzete javittassék, mégis arról volt szó, hogy a kincstár e czélnak tetemes áldozatot hozzon. A miniszter tehát nagyon helyesen járt el, mikor kisérletet tett, hogy az áldozat minél kisebb legyen. Azért ugy intézkedett, hogy azokban a községekben, melyek már kedvezményes földeket is kaptak, a nevezett tisztviselőknek szánt dotationalis földek is a kedvezményes áron nyert területekből szakittassanak ki. A községekre nézve ez hátránynyal nem járhatott, mert vagy elfogadják az ajánlatot, akkor a 30 hold földért nem fizetnek a kincstárnak semmit, vagy nem fogadják el, akkor megmarad a régi szerződéses viszony. Ami pedig a kedvezményes áraknak folyó árakra való átváltoztatását illeti, ez csak azon községekben volt kilátásba véve, a hol a már kapott kedvezményes területeket is meg akarták tartani és az ujabbi 30 hold dotationalis földet is kivánták ugy, hogy ezek a községek kétféle kedvezményben részesültek volna, mig más telepes községek csak egyben. A miniszteri intézkedés tehát nem volt más, mint kisérlet arra, hogy a dotálási czél jutányosabb módon is elérhető legyen. Miután azonban kitünt, hogy jobb volna, ha a papok, tanitók és jegyzők aként segélyeztetnének, ahogy azt a jószágigazgató ur eredetileg contemplálta, a miniszter elvileg ebbe is beleegyezett s a tiz-tiz hold dotationalis föld megadását, mint már tegnap emlitettük, egyes községekre nézve már is elhatározta és amint értesülünk, az ügy véglegesen is ily megoldást fog nyerni. Az egész eljárás tehát olyan volt, hogy az ellen nem lehet semmi kifogás.

Hogy a segélyezést bizonyos feltételekhez kötötte a miniszter, ez szintén nagyon helyesen volt cselekedve. Mert azt csak senkitől, még az államtól sem lehet követelni, hogy valakit feltétlenül segélyezzen életfogytiglan, s talán még akkor is, ha az illető arra többé nem érdemes. Tegyük fel, hogy valamelyik a segélyezett tisztviselők közül államellenes üzelmekbe bocsátkozik, hát a kincstár még akkor is köteles legyen őt segélyezni? Mit mondana ilyen esetben t. ellenfelünk, vagy plane Justh képviselő ur? Ugy-e: akkor lenne majd csak interpellatio meg ujságczikk? Ámde a miniszter az ilyeneknek elejét vette avval, hogy föntartatott a kincstárnak az a joga, miszerint a dotationalis földeket bizonyos körülmények közt az illetőktől el is vehesse. Ez pedig sem nem hatalmaskodás, sem nem jogfosztás, hanem egyszerü feltétel, mely alatt a dotatio megadatott. E feltételhez pedig joga volt a kincstárnak, amint minden javadalmazónak joga van javadalmazását feltételhez kötni. Másrészt pedig a papoknak, tanitóknak és jegyzőknek szinte jogukban állott — ilyen feltétel alatt — a javadalmazást elfogadni, vagy visszautasitani. Ők elfogadták, szabad elhatározással tették, ezt pedig aligha teszik, ha, mint czikkiró ur állitja, az elfogadással „pasahatalmat" biztositanak maguk fölött bárkinek is. Ebben az állitásban is tehát nem rejlik egyéb, mint a személyeskedésnek és bujtogatásnak szándéka.

Befejeztük t. ellenfelünk okoskodásainak és Justh ur „alapos" interpellatiójának illustrálását s most még csak két kérdést legyen szabad felvetnünk.

Az egyik az, hogy miből állanak voltaképen a csanádmegyei telepitvényesek sérelmei? Annyi lárma volt már velük, annyi czikket olvastunk már róluk, sőt t. ellenfelünk azt is mondja, hogy ő már évek óta eredménytelenül küzködik velük, de hogy miből állanak voltaképen e sérelmek, sem tőle, sem mástól idáig nem tudhattuk meg. Az képezi talán a sérelmeket, hogy a kezükön lévő földeket az örökváltsági szerződések megkötése alkalmával egy millió forinttal olcsóbban vették meg a kincstártól, mint a földek akkori forgalmi ára volt? Vagy az képezi a sérelmet, hogy a telepesek tartozásai másfélmillióra fölszaporodtak? Hát kinek a hibája ez első sorban, ha nem a telepeseké? Miért hagyták ugy fölszaporodni? Vagy abban áll a sérelem, hogy tiz évig nem szoritották őket a fizetésre? Hát hiszen ez baj, nagy baj és megbocsáthatlan mulasztás. De ha már megtörtént, ha ennyi ideig elnézők voltak irányukban, még tovább is kell hogy elnézők legyenek? Ha mulasztás volt az eddigi elnézés, hát még tovább is megengedtessék a mulasztás? Vagy talán az képezi a sérelmet, hogy amivel tartoznak, végre mégis csak követelik a telepitvényesektől? Hát ez is sérelem? Nem tartozik minden ember fizetni, ha adós? És nem minden embert szoritanak, exekválnak, ha szépszerivel nem fizet? Vagy talán kiváltságuk van a telepitvényeseknek az adósságcsinálásra és nemfizetésre? Tudtunkkal nekik nincs erre kiváltságuk s azért ez sem képezheti a sokat hánytorgatott sérelmeket.

Vagy ha mégis a megfizetés kényszerüsége képezi azokat, akkor — és ez képezi második és utolsó kérdésünket — mondja meg hát t. ellenfelünk, hogy ő miképen gondolja az orvosolhatást?

Keresték már ennek a sérelemnek orvoslását sokan és különféleképen, de mindig csak odajutottak, hogy itt biz nincs más orvoslás, mint a fizetés. Sőt egyik Csanádmegyében tartott conferentia alkalmával egy telepitvényes községbeli lelkész tartozkodás nélkül kimondta, hogy a bajon csak ugy lehet segiteni, ha minél szigorubban látnak a behajtásokhoz, mert csak akkor fognak a telepesek boldogulni, ha pontossághoz és kötelességtudáshoz szoktatják őket.

A kormány is többféleképen próbálta már az ügy rendezését. 1875-ben a tartozások törlesztését 22 évre osztották fel, később pedig, a mostani jószágigazgató ur inditványára, félmilliót elengedtek, a többit pedig 27 és 30 évre osztották be. Mind hiában! Most sem fizetnek. De azért még most sem fogyott ki a kormány türelme, mert ujabb három évi halasztást adott. Ez sem kielégitő. Justh ur és t. ellenfelünk most is interpellálnak és czikkeznek. De a kormány nem tud és nem tehet egyebet, mint azt, hogy ismét meg ismét prolongál. Most tehát a másik félen van a sor jó tanácscsal előállani. Ha tudnak valami arcanumot, álljanak elő vele, mondják meg. Akármit tett eddig a kormány, ők nem voltak megelégedve soha, hát mondjanak ők most, ha tudnak módot, miként lehetne az általuk annyiszor panaszolt sérelmeken segiteni. Ha valaki, mint ők, minden orvoslási módot gáncsol, jogosan lehet követelni tőle, hogy mondja meg hát ő, mikép véli a bajt megszüntethetni. Nagyfontosságu közügyről van szó, itt nem elég a bujtogató gáncsolás, itt loyalis és hazafias kötelesség megmondani, ha valaki jobbat tud, mint a kormány. Ki vele tehát, lássuk azt a varázsesközt, melyet a t. urak talán rejtve tartogatnak.

De hát hajlandó-e t. ellenfelünk ezt megtenni? Nem hiszszük. Ha tudna is, amint nem tud valami jobb megoldást, nem mondaná meg, mert avval vége volna a csanádmegyei telepitvényesek ügyének s vele kiesnék egy hatalmas korteseszköz, talán a toll is a kezéből. Széttörne vesszőparipája és vége volna a „parádé"-lovaglásnak. Azt pedig — nemde, t. czikkiró ur? — nem lehet követelni, hogy egy irástudó hazafi ilyen módon vessen véget fényes carriérejének!

De akár mondja meg, akár nem t. ellenfelünk a titkát, azt még sem tagadhatjuk meg magunktól, hogy hosszu fejtegetéseink végezetéül ne figyelmeztessük valamire, és pedig arra, hogy az ujságpolémia mégis több, mint közönséges hercze-hurcza, valamint a czikkirás is egyébre való, mint személyeskedésre és népbolonditásra. Azért, ha jövőben is ilyesmihez fog, legyen szives elkészülni, mielőtt megkezdi. Mert bármely niveau-on áll is olvasóközönsége, a nyilvánosság előtti respectus megköveteli, hogy legalább ismerje azt a tárgyat, melyről ir. Ne felejtse tehát soha, ha a nyilvánosság számára készül valamit irni, a bölcs latin figyelmeztetést, hogy: „Quidquid agis, prudenter agas, et respice finem."

A kiegyezési tárgyalások állitólagos meghiusulásáról a „Bud. Corr." által közzétett tudositást a „Nemzet" és a „Pester Lloyd" megczáfolják. Igaz ugyan, hogy a petroleum vámjára vonatkozólag nem jött létre egyezség, de a többi kérdés ki van egyenlitve. Ami pedig a közlemény azon passusát illeti, mely a kiegyezési tárgyalások félbeszakitásáról vagy éppen meghiusultáról szól, meg kell jegyeznünk, hogy a kiegyezési tárgyalások éppen nem szakadtak meg véglegesen, mint azt abból a közvéleményből ki lehetne magyarázni, csakis ugy szólván pillanatnyi félbeszakitást senvedtek.

A kormány most be fogja várni az osztrák pénzügyminiszternek egy a petroleumvámban még fönforgó differentia ügyében kilátásba helyezett átiratát, hogy a kiegyezési tárgyalások tekintetében határozhasson.

Mint a „N. F. Presse"-nek Budapestről jelentik, ottani parlamenti körökben az a nézet uralkodik, hogy a kiegyezés kuláns elintézése csak ugy lehetséges, ha a két kormány ez évi ápr. 1-ig megállapodásra juthat. Ebben az esetben még lehetséges volna a kiegyezési törvényjavaslatokat április közepén a törvényhozások elé terjeszteni, és a nyári ülésszakban letárgyalni. De ha a két kormány április 1-ig megállapodásra nem jutnának, akkor tekintettel a delegatiók teendőire és amaz ügyekre, melyeket a magyar országgyülésnek a rövid őszi ülésben elintézni kell, a kiegyezési törvényjavaslatot ez évben már nem lehetne letárgyalni. Erre az esetre magyar politikai körökben a vám- és kereskedelmi szerződés felmondásának eszméjével kezdenek megbarátkozni.

A képviselőházi véderő-bizottság tegnap tárgyalta le a népfölkelési javaslat függőben hagyott czikkelyeit. A megváltottak népfölkelési kötelezettségét a bizottság kimondotta, s a miniszter inditványára az illető §-t megtoldotta azzal, hogy „azok, kik az 1868. 40. és 41. tczikkek életbeléptetése előtt az akkori rendeletek hatálya alatt a katonai szolgálat alól magukat kiváltották, a hadsereg és honvédség esetleges kiegészitésére nem fordithatók."

A 17 esetleg 18 éves korukban önkéntesekül beállottakra nézve a bizottság Szerb inditványára a törvénybe fölvette, hogy azon honpolgárokra nézve pedig, kik a hadsereghez az 1868. 40. tcz. 20. §-a alapján 19-ik évök betöltése előtt önkéntesen léptek be, a népfölkelés kötelezettsége kiterjed az 1868. 40. illetve az 1882. 39. trvczikkben körülirt 12 évi védkötelezettség lerovása után közvetlen következő még tiz évi időtartamra.

A függőben maradt 7. §-t Fejérváry b. miniszter a következő szövegezésben ajánlja elfogadásra: „A népfelkelés katonailag felszerelendő és felruházandó; amennyiben a felruházás iránt a népfelkelés felhivásáig még teljesen gondoskodva nem lenne, azok alkalmaztatásuk ideje alatt távolból fölismerhető jelvénynyel látandók el; a tisztek s altisztek a katonai rangfokozati és megkülönböztető jelvényeket is viselik." — Thaly s Ernuszt inditványára ehhez még az vétetett be, hogy a jelvény „nemzeti szinü" legyen.

A papi congrua rendezése tárgyában kiküldött bizottság hétfőn Haynald bibornok elnöklete alatt ülést tartott, s a mult ülés megbizásához képest Boncz Ferencz előadó előterjesztette a kitüzött feladat megoldása tekintetéből szükséges javaslatokat. A főrendiház ülésére való tekintetből a bizottság ezuttal az előadói előterjesztést ad referendum vette, s annak érdemleges tárgyalása tekintetéből felhatalmazta a biboros elnököt, hogy a bizottságot lehetőleg legközelebb ismét hivja össze, hogy akkor az előadói előterjesztések érdemileg tárgyalhatók legyenek s hogy a hozandó megállapodásokhoz képest a szükséges intézkedések mielőbb megtétetvén, az összeirások még a nyár folyamán megkezdhetők legyenek. Az értekezleten a bizottság valamennyi tagja megjelent, a betegsége által akadályozott Forster Gyula miniszteri tanácsos kivételével.

VAROSI KÖZÜGYEK.

Folytatólagos sorozata

Arad szab. kir. város törvényhatósági bizottsága részéről 1886. márczius 10-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyülésben fölveendő tárgyaknak:

23. A nagymlt. m. kir. belügyminiszter ur intézvénye Arad városi középkereskedelmi iskola fölállitása iránt hozott közgyülési határozat jóváhagyása iránt.

24. A nagymlt. m. kir. belügyminiszter ur rendelete, melylyel Nikolits Dömének a marosparti üres házhelyekből eladott $374^{80}/_{100}$ négyszögöl és az arad-csanádi vasut-társulat-

---

Az „ARADI KÖZLÖNY" tárczája.

Márcz. 9.

Requiem a bálokért.

(Az „Aradi Közlöny" eredeti tárczája.)

Eszembe jut két leány-testvérnek az ismeretes meséje. A megtestesült szépség s udvarlók bálványozott zsarnoka az egyik. A másik nem lehetett az. A mit a természet egyik kezével rápazarolt, a másikkal elvette tőle. Szemei a legszebb buzavirág kékségével ragyogtak, az arcza üdesége olyan volt, mint az illetetlen hamv a virágon, mosolya megigézett, amint kis cseresznyepiros ajkai mögött gyöngyfogai előtüntek, a hangja ugy csengett, mint a szinezüst, ha márványlaphoz ér.

Ezt adta a természet az egyik kezével. A másikkal aztán csuffá tette mindezt a sok ragyogását a szépségnek avval, hogy a balvállára odarakott egy — pupot.

A mikor a bálok ideje megjött, a pupos leány otthon maradt és öltözni segitett a másiknak, annak a szépnek, kinek a termete olyan volt, mint egy gazellié, s a ki reggelenként fáradtan, valami kimagyarázhatlan édes érzés kábultságával tért haza a bálokból. A pupos leány ott virrasztott, ott várta egy karosszékben. Megkérdezte, hogy mulatott, tánczolt-e sokat, sokan udvaroltak-e neki? És ha a boldog szép leány mindenre igennel felelt, a pupos leány boldogabb volt nála is.

Most, a mint a bálok s a muló földi boldogságok requiemének napjára, a hamvazószerdára gondolok, sajátságos hangulatba hoz ez a megható mese, mely ugy rávet a bálok történetére. Hiszen minden bál szépségének meg van a maga pupos leánya, a ki aggódó szorgossággal ügyel a báli ruha legkisebb csipkefodrára, a bodros haj tincseire, még az utolsó keztyügombra is . . . Ide még egy kis szalag . . . Most kész a toilette — mindenki őt nézi majd, ő lesz a legszebb . . .

Gondos mamák, kik egyedül nem irigyelitek meg, ha leányaitok szépek, mondjátok: nincs igazam?

Lássuk tovább a bál képét.

A fényes tánczteremben fölhangzik a zene s megkezdődik a táncz. Kigyulnak a szemek, a fényes ruha födte füzők alatt megdobbannak a szivek, a melyek még szeretni tudnak és a csengő-bongó zene mellett a fölhevült vér ujra meg ujra végig pezseg az erekben és megindul a szivek harcza, s száz és száz faju szenvedélyben megszületik a szerelem, a miről Angot olyan szépen énekli el ifjukora szép álmait. . . .

E szavaknál mintha hallanám a troubadourok énekét, Petrarca és Petőfi szerelmi dalait: fülemben cseng, mint egy édes szerenád hangjai a Pál és Virginia duettje a szerelem e Marseillaise-e: vagy, ha jobban tetszik, hallom a virágok zsongását, amint az esti szél végig suhan fölöttük s kelyheik egymásra hajlanak; hallom az erdei madárdalt a természet ölén, hol Berangerként édesebb a szerelem. . . . S mindez elvonja szivemet a földtől, melyen holnap véget ér a farsang s a böjttel megkezdődik a requiem a bálokért, s kinek-kinek a gyásza akkora lesz, a mennyit csalódott a szerelemben.

Leányok nélkül a föld hideg volna és sötét, — mondja a görög böles — és a leányok szerelem nélkül megunnák a földet, a hol pedig — mióta Julia meghalt Romeóért és Carmen szivét átjárta a tőr, mert a viadort egyedül szerette — sokat változott a szerelem s nagy könyvet lehetne összeirni azokból a bús dalokból melyek megannyi requiem-ei a szerelem csalódásainak.

Belőlük egy régi, de mindig uj dal kisérti tollamat.

Ideirom. Legyen holnapra egy requiemmel több a papiron — a bálok bohóságaiért a szerelem csalódásainak — megtartva. . . .

A pazarul butorozott salon közepén, drága mahagoni-fa asztalon, lucullusi lakoma maradványai. Az összedöntött kristály-poharakban pezsgő csillog fel s a fölfordult palaczkokból a nehéz szőnyegekkel boritott padlóra foly.

Körös-körül drága festmények, fényes butorok, velenczei tükrök, mesésáru csecsebecsék mind azt sejtetik, hogy a ki itt él, az csak onnan ismeri a szükséget, hogy talán szüksége volna már egy vágyra, a mine teljesedjék . . .

A félhomály amint beárnyékolja a salont, szinte ünnepélyessé teszi a félig látható pompát . . .

Az asztal előtt egy ifju nő ül, félkönyökére hajtva fejét, mely a madonnák szépségét juttatja eszedbe — azoknak áhitata nélkül. A mint igy maga elé tekint, révedező szemeivel egy kép, mint örök kisértet áll ismét előtte . . .

A kis falusi templom telve van egyszerü néppel. Várják a Csengő kántor leányának, a csodaszép Linának az esketését, a kit a szomszéd-városból a leggazdagabb szabó fog elvenni.

Az idő mulik s a nép kifogy a beszédből és a kiváncsiságból, a mikor dult arczczal berohan hozzájuk a Csengő kántor és ijedtségtől remegő hangon kérdi tőlük:

— Nem láttátok a leányomat — a menyasszonyt?

Utána betódul a násznép a vőlegénynyel, a ki ugy sir, mint egy gyerek.

— Hogy ugy csuffá tett a Lina! Pedig ugy tudtam volna halálomig szeretni . . .

A falutól pár mértföldnyire robog az uraság zárt hintaja. A liberiás kocsis ugy ül a bakon, mint egy kő. Meg se moczczan. A gyeplőt ugy tartja, mintha élete függne a lovak rohanásától. Azok ragadják is a hintót, mint a pelyhet.

Az első vasuti állomásnál a kocsi megáll. Éppen időre értek. Másodikat csengettek. A hintó ajtaján az uraság fia és egy sürün lefátyolozott nő lépnek ki. A méltóságos urfi gyorsan jegyet vált és sietnek az egyik kupéhoz.

Mikor a konduktor (a Csengő kántor sógora) kinyitja alázatosan a kupé ajtaját és felsegiti a reszkető szépséget, hátra tántorodik.

— Szent Isten! Káprázik a szemem? — Mintha a Csengő ságor Linája t láttam volna.

— A mozdony egypár éleset füttyentett; mintha aggodalmát gunyolta volna ki.

És a méltóságos urfi, meg az a reszkető szépség elindultak.

Ne kérdezzétek, hogy hová?

Már nem hallom a troubadurok énekét, a Petrarca és a Petőfi szerelmi dalait s mintegy édes szerenád nem cseng fülemben a Pál és Virginia duettje, hanem a Traviata tragikus dala rázza meg idegeimet.

Törös Tivadar.

ELLA.

(Eredeti beszély.)

Irta: **Németh Károly**

II. *A napló.*

(Folytatás.)

Ily lelkiállapotban tölthettem én a napnak hátralevő részét s csaknem önkivületben rohantam hét óra tájban a pavillon felé. Mindazonáltal, jól emlékszem még, utamon bizonyos kéjérzet volt kisérőm.

Ella és köztem meg volt állapitva, hogy körülbelül hat órakor a pavillonban megjelenek. Ekkor ő roszszullétet szinlel. En sétát rendelek a szabadban. Tervünk folytatása ezután következik.

Ella lakosztályába érkezvén, az előszobán, az ebédlőn s a társalgó szobán keresztülhaladva, senkivel nem találkoztam, csupán az ezzel határos hálószobában találtam Armand asszonyt, ki az irószasztal előtt ülve, irással foglalkozott.

— Hol van Ella? — kérdém.

— Ella? . . . Ella az ebédlőben ül s szintén ir — viszonzá a nevelőnő megütközve.

— Nincs ott senki — mondám. De már e pillanatban bizonyos megmagyarázhatatlan aggodalom kezdett engem nyugtalanitani . . . Mint egy varázsszóra, kiábrándultam.

Armand asszony netáni magyarázatát be nem várva, a terrasra rohantam. Jeanette, kosárral a hóna alatt, épp a lépcsőkön fölfelé haladt.

— Ella hova ment? — kiáltám feléje harsogó hangon.

— Tudom én? Két órája, hogy a mosóházban Ella kisasszony fehérnemüjének átvétele végett eltávoztam. Épp most jövök onnan.

Erre a kertbe rohantam; a nevelőnő, Jeanette s az elősietett cselédség utánam. Bebarangoltuk a fasorokat és ültetvényeket széltében-hosszában. Sehol semmi nyoma. A pavillonnal határos mezőt is ki akartam kémlelni, de erről le kellett mondanom, mivel — mint tudva van — a kulcs Ellánál volt. A kuleslyukon kikandikálván, ott láttam az általam megrendelt bérkocsit. A kocsis azon kérdésemre, nem látott-e valakit innen kilépni, nemmel felelt. Erre visszasiettem a pavillonba: hátha ezalatt megérkezett . . . Nincs! Sehol nincs! . . .

Dult tekintetem egyszerre Armand asszonyéval találkozván, őt vállán megragadva, kiáltám:

— Ön szerencsétlen! . . . . Csak igy tudott a bizalomnak megfelelni?

Miközben Armand asszony ajkai gunyosan vonaglottak, viszonzá:

— Mérsékelje magát uram! . . . Egyébiránt ha önnek egy netán bekövetkezett baleset számára bünbakra épp szüksége van, ne keresse azt a távolban, hanem egyedül önönmagában. Hisz ön elnézésével s gyengeségével e szerencsétlen lényt annyira rontotta, hogy bátran állithatom, miszerint otthon vele sokkal könnyebben boldogultunk.

— Asszonyom! . . . heveskedém.

Isten tudja, ezen jelenet mivé fajult volna, ha e pillanatban a főépületig hatott zajra az öreg Noellier elő nem siet. Kiséretét a buldog-orru kolléga képezte.

Noellier csaknem beszámithatlan álla-

nak a simándi-ut mellett fekvő zsák-utczából eladott 200 négyszögöl terület adás-vétele iránt hozott közgyülési határozatok jóváhagyása tárgyában.

25. U. a. a tervezett járványkórház részletes épülési költségvetése és a városi kórházalap természete és rendeltetése tárgyában.

26. A tiszti-ügyész jelentése Moskovitz I.-vel a városi bérházban birt lakás bérlete iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában.

Institóris Kálmán,
főjegyző.

Országgyülés.

A főrendiház ülése márcz. 8-án.

Elnök az ülés megnyitása után felolvastatja a miniszterelnök átiratát, mely szerint ő felsége az 1886. évben kiállitandó ujonez- és póttartaléki jutalék megajánlásáról szóló törvényjavaslatot szentesitette.

Jelenti, hogy Majláth József gr. királyi meghivó levele megérkezett; továbbá, hogy a mentelmi bizottság elnökül Péchy Manó grófot, jegyzőül Rudnyánszky József bárót, a naplóhitelesitő bizottság elnökül id. Erdődy István grófot, jegyzőül pedig Gyulai Pált választotta meg; Vay Tihamér gróf, Balassa István b., Radvánszky Jánot b. kir. meghivó leveleiket bemutatták.

Esterházy Pál hg. felmentésért, továbbá Dégenfeld-Schönburg Lajos gróf, mint országgyülési képviselő, országgyülés tartamára felmentésért folyamodott. Széchenyi Imre gróf rövid szabadságért folyamodott.

A felmentést és a szabadságot megadták.

Elnök végül jelenti, hogy **Hunfalvy** Pál interpellatiót jelentett be a miniszterelnökhöz.

A napirenden lévő kevés fontosságu tárgyak referálásán kivül **Hunfalvy** Pál érdekes szavak kiséretében commentálta interpellatióját, melyet a miniszterelnökhöz intézett aziránt, hogy a Cogolniceanu által a román kamarában tett nyilatkozat joggal engedi-e meg azt a következtetést, hogy az osztrák kormány egyszer olyan szerződést kötött Cuza herczeggel, mely Romániát feljogositja Magyarország ügyeibe avatkozni? Kéri, hogy ilyen létezéséről vagy nem létezéséről a külügyminiszterium levéltárában szerezzenek meggyőződést. A miniszterelnök azonnal felelt, megigérve, hogy kutatni fog, de a leghatározottabban kijelentve, hogy ilyen szerződés sohasem létezhetett. Kijelentéséért zajosan megéljenezték.

Következett a napirend harmadik tárgya, az 1886. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat tárgyalása s bevezetésül fölolvastatik a pénzügyi bizottság erre vonatkozó jelentése

Elsőnek szólalt föl

Somssich Pál, ki fölötte aggasztónak találja a jelenlegi pénzügyi helyzetet és nem hiszi addig rendezhetőnek, a mig kiadásunkat saját bevételeinkből nem fedezzük. Majd áttér a többi nemzetekkel való parallel haladás követelményeire és ezzel menthetőnek véli eladósodásunk arányát. Erre vonatkozólag beszédét a következőkkel végzi:

Minden kornak meg van az uralkodó eszméje, meg van saját áramlata, mely ha még oly tiszta és nemes forrásból ered is, magával ragadja, és a kellő határokon tullépni készteti a nemzeteket; nem enged sem tért sem időt a higgadtabb megfontolásra, és okosabb számitásnak méltánylására; — ez volt a mi sorsunk is a lefolyt évtizedekben; ennek hatása alatt vagyunk némileg ma is; — de hát nem megbocsátandó dolog-e az, ha egy nemzet, látva mennyire megelőzték szomszédai s tapasztalva mennyire elmaradt azoktól, mihelyt önállásra vergődik testtel lélekkel igyekszik elérni, legalább megközelitni amazokat? Valóban megbocsátandó. Megbocsátható tehát nekünk is az, hogy hasonló helyzetben lévén, fejlődni, haladni törekvő buzgóságunkba nagyon is tulmentünk a kellő határokon: de nem lenne megbocsátható, ha felismerve tévedéseinket, ez okozta bajainktól hasonló erélylyel, hasonló buzgósággal menekülni nem törekednénk.

Egy remek latin mondat gyönyörüen fejezi ki azon bölcseséget, melyet nehéz helyzetünkben követnünk kell; ezelőtt 8 évvel már idézte azt egy volt képviselőtársam azon alkalommal, midőn megkezdett pénzügyi gazdálkodásunknak szomoru következéseit már akkor megjósolta; de én nem tartom feleslegesnek azt ismételve felemliteni, mert nyolcz év alatt sokat felejtenek, sokról nem emlékeznek az emberek; a mondat, mely nagyon reánk illik, igy szól: „Quout felicitatis est posse qua velis, ita magnitudinis velle quae possis“: a mit magyarul körülbelül igy lehetne kifejezni: „Amint szerencse birni vagy tehetni, miket akarsz, ugy nagyság akarni, vagy csak akarni miket birsz.“ Ezen nagyságra emelkedjék most az egész ország, ezen nagylelkü bölcseség lelkesitsen most nemzetet, kormányt, törvényhozást egyaránt, egyik se engedje magát tovább ragadtatni, es mentve lesz a haza! — Ugy engedje az Isten!

Ezen forró ohajtással fejezem be igénytelen beszédemet. (Élénk helyeslés és éljenzés.)

Ghyczy: Kálmán Pénzügyünknek jelen helyzetét eléggé jellemzi a költségvetési törvényczikkek összeegyeztetéséből kitetsző azon tény, hogy 1869. esztendőben, midőn a fejletlen viszonyok között lezajlott 1868. év után állami pénzügyünk kezelését rendesebben kezdtük meg, az állami összes adóságainkkal összekötött minden terhek viselésére 47 millió frt elégséges volt; 1875. esztendőben e czélra már 76 millió, 1879. esztendőben 92 millió kivántatott, most pedig 1886-ban, a mint már emlittetett, az időközben államositott vasutakkal átvett terhekkel együtt 120 millió frt kivántatik, 3.600,000 forinttal több, mint ugyanezen czélra a legközelebb mult 1885. esztendőben kiadatott. S ezen összeghez még nincs hozzászámitva az 7 millió egynéhány százezer frt, a mint vasuti kamatbiztositás czimen, de tartozásképen az idén is fizetni fogunk; nincs hozzá számitva azon 40-nél több, kisebbnagyobb összegü adósság, mely az államadósságok fejezetébe felsorolva nincs, hanem az egyes miniszteriumok által saját tárczájuk javára vétetvén fel, különféle czimek és tételek alatt, az ő saját külön költségvetéseikben számoltatik el, de kamat- és tőketörlesztés fejében szintén nem jelentéktelen összegeket igényel.

Az 1869. évtől fogva, ámbár azon idő óta állami rendes bevételeink kétakkorára emelkedtek, állami háztartásunk évről-évre mindig több millió frtra terjedő hiánynyal végződött, a mely legnagyobb részben folyvást ujabb kölcsönvételekkel fedeztetett, sőt egy esztendőt, az 1876-ikat kivéve, melyben az 1875-ik esztendőben elvállalt több adónemek folytán rendes bevételeink tetemesen felszaporodtak, állami háztartásunkban még a rendes bevételek és kiadások közötti egyensuly nem állittatott egyszer sem helyre. A törvényjavaslatot elfogadja általánosságban és részleteiben is, jobb reményében.

Utána fölszólalt

Szápáry Gyula pénzügyminiszter s részletesen reflectált az előtte fölszólalók által elmondottakra. Az aggodalmakat szétoszlatni igyekezve, részletes adatokkal felelt, kimutatva, hogy Ghyczy azon állitása, hogy a deficit nagyobb, mint a minőnek a költségvetés föltünteti, tulzás; valamint, hogy Somssich azon vádja, hogy a kormányra nézve mindegy, hogy a földek kinek a birtokában vannak, tévesen fogatik a kormányra, minthogy ugy a pénzügyminiszter, mint a kormány minden tagja épp az ellenkező nézetet vallják, s véleményünknek többször adtak is kifejezést. A főrendiház élénk helyeslésssel kisérte a pénzügyminiszter szavait.

Ezután **Kautz** Gyula támogatta fölszólalásával a javaslatot és sikerrel polemizált Somssich Pállal.

Zichy Nándor gr. hosszabb beszéd után kijelenté, hogy elfogadja ugyan a törvényjavaslatot, de a mig az általa már többször kifejtett részletes követelményeknek a kormány ugy culturalis, mint közgazdasági és közigazgatási tereken, melyeken részben már elég van téve — eleget nem tesz, e megszavazást bizalmi szavazatul tekinteni nem lehet.

Prónay Dezső báró tagadja azt, hogy a pénzügyminiszter csak olyan takarékos, mint a minőnek magát feltüntetni szereti. Délután 3 órakor szólalt föl **Sztáray** Antal gróf.

Végül felszólalt **Tisza** Kálmán miniszterelnök, s érvekben gazdag fölszólalása után a főrendiház általánosságban elfogadta a törvényjavaslatot.

TANÜGY.

Az iskolakert berendezése.

VIII.

Itt meg kell jegyeznünk, hogy a növénymagvakat óvatosan kell elvetni, legjobb az elvetett mag fölé összetört galambtrágyával vegyitett földdel telt sürü rostát tartani s egy kézzel a rostában levő földet keverni addig, mig az elvetett mag egy centimeternyire nincsen elfödve, mire aztán egy deszkalappal kevéssé lenyomjuk és egy kefe vagy ruhaseprő segitségével gyöngéden meglocsoljuk.

A konyhanövényekre szánt táblát annyi részre osztjuk, a hányféle konyhanövényt elvetni szándékozunk. A részleteket széles mesgyékkel látjuk el, mert tudnunk kell, hogy azokon több gyermek föl és alá jár, s ha nem férnének meg egymás mellett, könnyen kárt tehetnének a növényekben. Az elvetés legczélravezetőbb, ha 20 cm.-nyire egymástól távol eső sorokban történik, hogy igy a gyomlálást és kapálást kényelmesebben végezhessük.

Egészen másképp járunk el a mesterséges takarmány termelésénél. Ezen növényekre szánt földrészeket még őszszel vagy télen át érett trágyával jól megtrágyázzuk és mélyen megforgatjuk. A vetést pedig kétféleképen eszközöljük: a tábla egyik részében az egyes növényfaj-magvakat 50—100 cm.-nyi távolságra eső sorokban elvetjük — kivéve a tököt — hogy az egyes növények fejlődését és kifejlődöttségét a tanulók és a nép lássa s hogy a nép közé kiosztandó magvunk legyen. Azután az egyvelitendő magvakat a már emlitett módon a tábla másik végére vetjük, hogy a takarmány mennyiségét megállapithatjuk és a népnek annak előnyeit megmutathassuk. Az afrikai gyöngykölest kiváló bokroskodása miatt önálló, a kisérletekre szánt táblára kell vetni és pedig egy meternyire egymástól eső sorokba, megérni hagyni és a magvat a nép közé kiosztani. Éppen ugy kell eljárni a luczernával (és más lóherefajokkal), mely több éven át egy helyen marad. Az egyes tökfajoknak pedig a kerités hosszában lehet fészkeket csinálni.

A gabonanemüeknél nagy óvatosság szükséges. Ezek mind a kisérleti táblára jönnek, csakhogy arra kell ügyelni, hogy az egyes buza-, rozs-, árpa- és zabfajokat ne vessük egymás mellé, hanem, a mennyire a hely megengedi, távol egymástól, mert a virágzás idejében a szél ide s tova hajtása által a különböző fajok himpora más rokon fajokra szállván, azokat megtermékenyiti, ennélfogva bastard gyümölcs (termény) jó létre s a végeredményben megcsalattunk. Azért legczélszerübbnek gondolom, a kisérleti vetést akként elrendezni, hogy egy sor buza vagy rozs után következnék egy sor magasabb és erősebb növény, pl. kukoricza, vagy afrikai gyöngyköles.

Záradékul meg kell még emlitenem, hogy a legtöbb gyümölcs- és vadfák magvait őszszel kell elvetnünk, hogy aztán tavaszkor kicsirázzanak. Azonban tavaszszal is lehet elvetni ugy a famagvakat, hogy még abban az évben hajtsanak, ha februárhavában a magvakat egy edényben, pl. öcska tálban kicsiráztatjuk (t. i. az alma és körtemagvakat). A kicsiráztatást következőképen eszközöljük: elhasznált posztó- vagy vászondarabot, kóczot vagy papirt rakunk valami edényben rétegenkint egymásra; minden réteg közé szórunk kicsiráztatandó magvat. A rétegek számát a szükséghez képest mérjük. Midőn evvel készen vagyunk, humusföldddel és egy kevés trágyalével vegyitett vizzel naponkint egyszer megöntözzük és lanyhameleg helyen tartjuk. Egy hónap alatt valamennyi egészséges mag ki fog csirázni, melyeket aztán márczius hban a kitüzött helyen sorokban kiültetjük.

A csontárok magvait pedig ugy csiráztatjuk ki, hogy megtöltünk egy mélyedéses edényt földből és trágyából összekevert hig sárral, ebbe berakjuk a csontár-magvakat s a kellő higságot folyton egyformaságban tartva, meleg helyre teszszük. A magvak 2—2½ hónap alatt kicsiráznak s április vége felé kiültetendők és szorgalmasan locsolandók.

Legujabb posta.

— **Dselaleddin ulema,** mint a „Pol. Corr.“ jelenti, Philippopolba érkezett, hogy a seik-ul-izlam megbizásából alkudozzék a vakuf-kérdés fölött és a kelet-ruméliai mohamedánokat lebeszélje a kivándorlásról. Gadban effendi bemutatta Sándor fejedelemnek, a ki igen barátságosan fogadta. Hir szerint a török-bolgár kiegyezés szentesitése után közös parlament fog összehivatni Sophiában vagy Philippopolban. Sándor fejedelem nemsokára ismét meglátogatja Kelet-Ruméliát, hogy körutat téve személyesen meggyőződjék a lakosság szükségleteiről. A török-bolgár kiegyezést illetőleg az ország hangulata sokat javult és a kiegyezés komoly ellenzéséről nem lehet szó.

— **Athénből** távirják márcz. 8-iki kelettel: Az itteni olasz követ kijelentette a görög külügyminiszter előtt, hogy Olaszország barátságos érzelmekkel viseltetik Görögország iránt és hogy az olasz hajók csak azért vesznek részt a tüntetésben, hogy Olaszország ne maradjon elszigetelve. Az itteni kormánykörökben azt a nézetet terjesztik, hogy Európa nem akadályozná meg a háborut.

— **Konstantinápolyból** jelentik márczius 8-ról: A hatalmak legnagyobb része kedvezőleg válaszolt a portának a bolgár-török megegyezés tárgyában intézett körjegyzékére. A többi hatalmak válasza iránt kétség nem fér. Az értekezlet valószinüleg a hét folyamán fog összeülni.

Mint a Havas-ügynökség jelenti, a Franczia ország által tett lépések következtében a porta táviratot intézett Sophiába, melyben a ruméliai határon felállitott vámvonalnak ideiglenes megszüntetését kéri. A bolgár kormány beleegyezését nyilvánitotta a vámvonal megszüntetéséhez.

— **Bécsből** márcz. 8-ki kelettel távirják: A „Pol. Corr.“ párisi levelezője kiemeli, hogy Görögország tétlensége nem használ még a béke érdekeinek, hanem hogy a lefegyverkezést kell követelni a görög kormánytól, mert különben a hadi készülődés által pénzügyi tekintetben sujtott Törökország ultimatimot küldhetne Athenbe, a mit nem lehetne kárhoztatni sem az igazság, sem a méltányosság szempontjából.

— **Varsóból** márcz. 8-ikáról távirják: A kerületi hatóságok utasitást kaptak, hogy az idegen alattvalóktól, a kik letelepedni szándékoznak, 50 rubel dijat szedjenek be. Minthogy itt időző poroszországi és ausztriai számos munkás nem képes lefizetni az összeget, azt lehet következtetni, hogy ezek ki fognak utasittatni.

Pétervári tudósitások szerint a szláv jótékonysági egylet nagy panszláv tüntetést akar rendezni az oroszoknak a kereszténységre való térésének 900 éves jubileumából, a mely 1888-ban fog megünnepeltetni. Ez egylet megkezdte mar az előkészületeket, de titokban tartja azokat, hogy a panszlávság felé nem hajló elemek ellentüntetését megakadályozza.

NAPTÁR.

Márcz. 10. Szerda. Róm. kath. Hamvazó. — Prot. Sándor. — Görög-orosz (február 26.) Porfír. — Nap kél 6 ó. 25 p., nyugszik 5 ó. 56 p.

Márczius 10. Arad szab. kir. város törvényhatóságának rendes havi ülése d. u. 4 órakor.

Márczius 12. Aradmegye közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. e. 9 órakor.

Márczius 12. Arad város közigazgatási bizottságának rendes havi ülése d. u. 3 órakor.

A honvédegylet álarczos-bálja.

— Márczius 9. —

A farsangi codex legelső alapszabálya, hogy mulatni a saját kedvünkért szabad, a jótékonyczél előmozditására nemes dolog, de ha ennek a jótékonyczélnak a rugóját a hazafiság képezi, akkor ennek a hazafiasan jótékonyczélnak az előmozditása végett a mulatás kötelességgé válik.

Ily kötelességszerü mulatságul kellett tekintenünk azt a mai álarczos-bált, melyet a honvéd-egylet az elaggott és elszegényedett bajtársak nyomorának enyhitésére segélyalapja javára rendezett.

Ha az ember egy-egy régi honvéd temetésére kivonulni látja azt a folyton gyérülő kis gyászos csoportot, a melynek tagjai közül igen sokan sulyos nyomokat hagyott a nyomor és szenvedés, el kell hogy szoruljon a szive.

És bár a honvédegylet eléggé nem méltányolható buzgalommal igyekezik e szegény elaggott harczosok helyzetén segiteni, másrészt szent feladata az aradi társadalomnak ez egyletet működésében mindenütt és mindenkor támogatni.

Tudja ezt a mi közönségünk és a mai álarczos-bálon is tömeges megjelenésével bebizonyitotta, hogy e feladatát be is tölti.

Ha azok emberek el tudtak oda menni, a hol csak az ágyuk dörgését és a golyók fütyülését lehetett hallani, csak a kardok villogását látni, hogy egy titani küzdelemben életünkért az övéket, jólétünkért az ő jólétüket feláldozzák, miert ne mennénk el mi oda, hol nem göröngyös véráztatta földön, de sima parkettákon járhatunk, hol ágyudörgés helyett vigan zsongó zenét hallhatunk és kardok villogása helyett szemek ragyogását láthatjuk.

Ha ők meg tudták menteni a mi szabadságunkat, miért ne veszitenők azt mi el ott, hiszen az a mi fogságunk édesebb lesz, mint volt az ő börtönük.

És ma volt utoljára alkalom ilyen rabláncokat szerezni, mert üt az éjfél órája és a farsangnak vége, a clakkot le kell tenni, hogy homlokunkat behamvazhassuk.

Egyik-másiknak ugyis emlékezetébe hozta egy-egy érdekes álarczos a büneit.

Ezeknek az álarczosoknak nyüzsgő csoportja rendkivül érdekes képet nyujtott.

A spanyol grand büszke, kimért léptekben halad egy jól megtermett sváb leány mellett, mig egy hosszu orru abbé semmi különöset sem talál abban, hogy egy magyar menyecskének füleibe különféle dolgokat sugdos. Hiszen ugy sem hallhatja meg senki attól a sükettitő lármától, a mit a gyermekzenekar rézfuvói okoznak a szük teremben.

Általános feltünést keltett egy pikkelyes páncelu pávatollas indián, hófehér arczbőrével. A török pasa, nemzeti szokásához hiven, három menyecskét is szórakoztat, mig egy csinos pórleány — nem akadván párja — keservesen elbusul a Feri muzsikáján, a mihez egy czukorpapirosba öltözött bohócz még keservesebben veri össze a czintányérjait.

A másik sarokban egy apácza udvarol a közös hadseregnek, melyről különben igen jól esik megjegyezhetnünk, hogy ezen némileg nemzeti jellegü mulatságon igen szépen volt képviselve.

A terem általában annyira zsufolva volt, még pedig legnagyobbrészt előkelő közönséggel, hogy csak nehezen lehetett a tánczhoz hozzáfogni. Hanem azért felségesen elmulatott a közönség az előadott bokokás jeleneteken, melyeket derék szinigazgatónk rendezése mellett a szintársulat tagjai adtak elő.

A notabilitások közül megjelentek: Tabajdy Károly főispán, Ormós Péter alispán, Szathmáry főjegyző, Vannay árvaszéki elnök, Kuncz igazgató, Rozsnyay Mátyás, Bilkei törv. biró, dr. Parecz Gyula, Ternajgó Caesar tüz. főparancsnok, Nachtnébel Ö., Kapdebó ezr., Purgly János, Jakabffy Lajos, Péterffy Antal, Schwób Aurél, Steinitzer alügyész, Atzél Péter, Bulyovszky ezredes, báró Kannstein hadbiztos, Bábolnay őrnagy Rosenthal kapitány, Vásárhelyi László, Boros Béni, Jonescu főügyész, Szeghény tábori lelkész.

Feriz.

HIREK.

Arad és Vidéke.

— **Megyei közgyülés.** Aradmegye törvényhatósági bizottságának tavaszi évnegyedes közgyülése, a megyeszerte folyamatban lévő ujonczállitás miatt, a rendes határidőben meg nem tartathatván, májushóra fog halasztatni; egyszersmind azonban tekintve, hogy egyes már befolyt és közgyülési tárgyalást igénylő ügydarabok elintézése addigra nem halasztható: ezek elintézése végett, a megye főispánja által, folyó márciushó 26-ikán d. e. 10 órára rendkivüli közgyülés hivatott össze. — A napirendre tüzött ügydarabok sorrendjét legközelebb közlendjük.

— **A hivatalos lap** mai száma közli, hogy: „A vallás- és közoktatásügyi m. kir. miniszter Varjassy Árpád aradmegyei kir. tanfelügyelőt jelen állásában végleg megerősitette.“

— **A magyar kir. belügyminiszterium** egy leiratot intézett az összes törvényhatóságokhoz, melyben felhivja, hogy a veszett ebek által okozható szerencsétlenségek elháritása czéljából sürgős intézkedéseket tegyen, s a veszettség meggátlása iránt önálló óvó rendszabályok kellő közzétételéről, a lakosságnak a veszély nagyságára való figyelmeztetéséről tapintatos és czélszerü módon gondoskodjék, s a mennyiben ebtartási szabályrendelettel még nem birnak: ilyennek haladéktalan megalkotása iránt intézkedés teendő.

— **Temetés.** Megboldogult Wally Györgyné temetése tegnap délután ment végbe. A gyászszertartást főtisztelendő Jánossy Dömjén plébános-helynök végezte teljes segédlettel. A temetésen nagyszámu résztvevő közönség jelent meg és kisérte az elhunytat az örök nyugalom helyére. A ravatal el volt boritva koszorukkal, melyek szalagjairól a következőket jegyeztük fel: „Felejthetlen jó nőmnek“ Wally György, „Szeretett jó nagynénünknek“ Wally Mátyás és családja, „Drága jó nagynénémnek“ Kerschek Jolán és Jenő, „Szeretett nővéremnek“ Kerschek Imre, „Szeretett nagynénénknek“ Linka és Kálmán, „Kegyelet jeléül“ Haslinger Ferencz, „Szeretett rokonunknak“ Barthel család.

— **A helybeli minoritaatyák templomában** a szokásos bőjti hitszónoklatok f. hó 12-én, azaz pénteken veendik kezdetüket, még pedig pénteken délután a magyar, melynek jeligéje: „a kereszténység vallás-szelleme“, tartja tisztelendő Fehér Ignácz; vasárnap pedig a német, melyet tisztelendő Novák Adorján végezend.

— **Az első aradi általános „Fortuna“** beteg- és önsegélyző-egylet f. évi márcziushó 16-án a Krispin-féle teremben, az egyleti alap gyarapitására, jótékonyczélu batyu-bált rendez, melyre a n. é. közönség tisztelteljesen meghivatik. Löwy Alfred urnő szives volt a bálanyai tisztséget elfogadni. A rendezőség mindent el fog követni, hogy e mulatság minél sikerültebb legyen. Jegyek a falragaszokon kitüntetett elárusitó helyeken kaphatók. A rendezőség.

— **Könyöradományok árvizkárosultak részére.** Arad város kapitányi hivatala, a nagyméltóságu m. kir. belügyminiszterium felhivása folytán, gyüjtőiveket bocsátott ki, a melyeken Szathmármegye Salyi községe részére, melyet a Szamos árja — nehány ház kivételével — egészen megsemmisitett és Rapold község részére, mely szintén nagy károkat szenvedett, a közönség körében adományokat fog gyüjteni a szerencsétlenül járt lakosság nyomorának enyhitésére.

---

potomat látván, Armand asszony felé fordulva, kérdé:

— Mi történt, asszonyom?

Zokogásközben kezdé a nevelőnő:

— Délután tán három órakor Ella jelenté nekem, hogy atyjának levelet akar irni. Ezen elhatározásában semmi rendkivülit nem találván, azt válaszolám, hogy magam is ezt szándékozom tenni. Arra kért fel aztán, hogy én a hálószobát foglaljamel, ő majd az ebédlőben helyezkedik el. Kérését azzal indokolta, hogy a környezetnek zaja őt szórakozottá teszi. Miután nem első eset volt, hogy munkaközben ily módon elhelyezkedtünk, felhivásának annál is inkább engedhettem, mivel azt véltem, hogy Jeanette az ebédlő melletti előszobában szokás szerint foglalkozik. Csak most értesültem, hogy a komorna nem ott, hanem a mosóhában tartózkodott.

A nélkül, hogy Novellier jelenlétemet figyelembe vette volna, kihallgatását következőleg folytatta:

— Mennyi idő mulhatott, mióta ön, asszonyom, a kisasszonyt utoljára látta?

— Körülbelül két óra — válaszola a nevelőnő röviden.

Az öreg Noellier, mintha önmagához szólna, kezdé:

— A főkapun nem távozhatott, mert ott a portás a szükséges igazolás nélkül sem ki, sem be nem bocsát . . . Miután végül e helyiségben mindig zug eredmény nélkül kikutattatott, kiviláglik, hogy a beteg csakis a pavillon ajtaján át hagyhatta el az épületet.

S most felém fordulva, folytatá?

— Sziveskedjék, collega ur, a kérdésben forgó kulcsot elhozni . . . . . Mindenesetre előbb érünk czélt, ha a kémlelődés az emlitett kijáratnál kezdetik meg.

Sajátságos, hogy a Noellier által kifejtett kivánság engem legkevésbbé nem hozott zavarba. Kritikus helyzetem csaknem edzőleg hatott rám. Olyan voltam mint a nyilvános botrányokhoz szokott szenvedélyes iró, ki, mámorából fölesznélve, sans géne a napirendre tér át. Ezen különös lelkiállapotot kezdetben a csalódás fölötti elkeseredettségemnek, csakhamar azonban a Noelliernek velem szemben elkövetett kiméletlen eljárásnak tanusitottam. Ezen körülmény bennem bizonyos daczot ébresztett most; mely tetőpontját akkor érte volt el, midőn tekintetem a buldog-orru kollegám vigyorgó szemeiből sugárzó gunnyal találkozott. Lakonice oda vetém tehát:

— Noellier ur valószinüleg az egyént eltévesztette, kihez paranesait intézni szokta.

Az öreg Noellier arczára hirtelen a harag pirja szállott ugyan; csakhamar azonban magához térvén, felém közeledik s susogva mondá:

— Figyelmeztetem önt, uram, hogy ily ügy a vizsgálóbiró elé is kerülhet.

Noellier szavaival szenvedéseim kelyhe csordultig megtelt. Nem gondoltam én többé sem vizsgálóbiróval, sem szerelmemmel, sem specziális pályámmal, ha nem otthagytam az egész összecsődült társaságot a faképnél s őrültként futni kezdtem. Daczára annak, hogy futásom irányának tudatában nem voltam, mégis egyszerre az igazgatósági irodában láttam magamat.

Midőn beléptem, az igazgató nyugtalanul fel s alá sétált. Engem megpillantva, felém kiáltá:

— Nos?

— Nos hát itt vagyok! — felelém egész biztossággal, mintha valamely bevégzett tényről lett volna szó. — S most adjon át engem a vizsgálóbiróságnak, vagy pedig engedjen át nekem egy czellát, hogy sültbolond létemre a külvilággal ne érintkezhessem . . . Csak arra kérem önt, azt a buldog-orru kollegát ne eressze hozzám! . . .

Lázrohamom láttára nyugodtsága visszatért. Csaknem enyelgő hangon kezdé tehát:

— Vizsgáló-birája lesz majd a szive választottja; czallája pedig ön számára készen áll ott, hol az a választottja önt epedő szivvel várja . . . Na, de most beszéljünk másról . . . Mi hirt hoz ön a pavillonból? . . . A szökevény megkerült-e már? . . .

E pillanatban lépett be Noellier s az ellenlábas collegám.

(Folyt. következik.)

Külföld.

Kairóból jelentik márcz. 8-ki kelettel: Drummond Wolff utasitást kapott azt javasolni, hogy Egyptom határpontja Wady-Halfa legyen és az ott levő angol csapatok egyptomi csapatokkal váltassanak föl. A Wady-Halfában levő angol csapatok, mihelyt lehetséges lesz, térjenek vissza Alsó-Egyptomba. A Dongola ujból megszállását czélzó javaslat ne vétessék tárgyalás alá.

Londonból márcz. 8-ról távirják: A manchesteri és salfordi socialista egyesületek, által tegnapra összehivott gyülésen mintegy 5000 ember volt jelen. A szónokok, mérsékelten és nyugodtan beszéltek. A gyülés több határozatot fogadott el, melyek azt czélozzák, hogy az éhező munkásoknak munka adassék és közmunkák létesittessenek. A határozatok elfogadása után a gyülés minden rendzavarás nélkül szétoszolt.

Berlinből távirják márcz. 8-ról: A „Post“ szerint az egyházi törvényjavaslat tárgyalására kiküldött bizottság a törvényjavaslat első olvasását ma fogja folytatni, minélfogva a szavazás az egész törvényjavaslat fölött még nem történhetett meg s épp oly kevéssé szavazhatott Kopp püspök a javaslat ellen.

Londonból jelentik márcz. 7-ről: Ma délben a Clerkenwelltéren London északi részeben, gyülés volt, melyet a socialista vezérek hittak össze. A gyülésen jelen voltak száma százakra ment, kik végig hallgatták a socialisták beszédeit, de semmiféle tüntetést sem rendeztek.

— **A közmunka- és közlekedésügyi miniszter** ur az állami utakon épitendő hidak vasalkatrészeinek hazai gyárakból való beszerzése tárgyában rendeletet intézett a m. kir. államépitészeti hivatalokhoz, s e rendeletét egyidejüleg azzal küldötte meg az összes hazai törvényhatósági bizottságoknak, hogy intézkedjenek, miszerint a hazai vasiparnak támogatása és fejlesztése érdekében a közutakon épitendő hidakhoz szükséges vasalkatrészek a hazai gyárakból szereztessenek be.

— **Köszönetnyilvánitások.** Az aradi kereskedelmi- és iparbank t. igazgatósága a városi községi iskolákba járó árva és szegénysorsu tanulók segélyezésére h u s z o n ö t f o r i n t o t adományozott, mely nemes tettért kedves kötelességemnek tartom föntnevezett pénzintézetnek, az iskolai hatóság nevében, leghálásabb köszönetemet ezuton is kifejezni. — Aradon, 1886. márcziushó 8-án. S i m a y István, t. tanácsnok, iskolafelügyelő.

A z a r a d i k e r e s k e d e l m i- é s i p a r b a n k igazgatósága szives volt a közgyülés által jótékonyczélokra forditás végett rendelkezésére bocsátott összegből 50 frttal, egy az aradi kereskedelmi középiskolába járó szegény, de tehetséges tanulók részére tandijmentes helyet alapitani és ezen összeget az alulirott kamarának kifizetni. Indittatva érezzük magunkat ennélfogva az aradi kereskedelmi- és iparbank tekintetes igazgatóságának ezen nagylelkü adományáértez uton is köszönetet mondani. — Aradon, 1886. márczius 9-én. A z a r a d i k e r e s k e d e l m i é s i p a r k a m a r a e l n ö k s é g e.

Az aradi kereskedelmi-testület kedves kötelességének ismeri az a r a d i k e r e s k e d e l m i- é s i p a r b a n k tekintetes igazgatóságának az általa szorgalmas kereskedői tanoncok jutalmazására adományozott 20 forintért ezuton is köszönetét nyilvánitani. — A z a r a d i k e r e s k e d e l m i t e s t ü l e t e l n ö k s é g e.

— **A pécskai casino** közgyüléséről irják lapunknak márcz. 8-ról: Folyó hó 7-én tartatott meg casinónk rendes évi közgyülése, mely ez alkalommal kissé élénkebb eszmecserének szinhelye volt, mint eddig. Este 6 órakor alelnök K ö p f György, köztiszteletben álló derék szolgabiránk, felolvasta V é g h Aurél jószágigazgató urnak s casinónk elnökének táviratát, melyben sajnálatát fejezi ki a fölött, hogy személyesen nem vehet részt a közgyülésen, mit a közgyülés sajnálattal vett tudomásul s erre alelnök ur a közgyülést megnyitottnak nyilvánitotta. Ezek után fölolvastatott a számvizsgáló-bizottság jelentése, mely a pénztárt teljes rendben találta és a pénztárnok Vojtek Kálmán ur részére a felmentést megadatni ajánlotta; következett még különféle statisticai adatok felolvasása, melyekből csak az emelendő ki, hogy casinónk 72 tagból áll évi 850 frtnyi budgettel. Miután a közgyülés háztartási és számadási része letárgyaltatott, következett a tisztviselők minden évben előforduló választása, melynek vezetésére dr. Schwester Károly járási orvos ur mint korelnök felkéretett; de mielőtt ez megtörtént volna, egy interpellatio is találkozott, a mi Pécskán a ritkaságok közé tartozik. Bialonyi Ignácz ur ugyanis arra kérte a közgyülést, hogy ne legyen szabad a tagoknak, mint eddig szokás volt, a kiolvasott lapokat a családi körbe vinni dijmentesen, hanem egy bizonyos dijfizetés mellett; szóltak e mellett sokan pro és contra, és a sok beszédnek vége az lett, hogy ezen „ne nyulj hozzám" ügy elintézése a választmány itéletére bizatott. A választás ezek után kezdetét vette, s egyhangulag megválasztattak ujra: V é g h Aurél ur elnök, K ö p f György ur alelnök, K l e e Károly ur jegyző és könyvtárnok, V o j t e k Kálmán pénztárnok; választmányi tagokul szavazás utján: Elias Adolf, id. Zaboiszky Mihály, Kripp József, Gavrilovits István, dr Schwester Károly, Bojos Mátyás, Zdráhál Ferencz, dr Fehér Manó, Issekutz Mihály, ifj. Issekutz István, dr Szabados József, Réty Károly és Novák István. — X—ó.

— **Felülfizetők névjegyzéke**, kik az e l s ő a r a d i ö n k é n t e s p o l g á r i t ü z o l t ó k a r által f. évi februárhó 13-án felszerelményei alapja javára tartott tánczvigalom alkalmából adományaikkal a felszerelményi alap gyarapitását előmozditották:

Transsilvania, Blau Bernát, May K. és fia, Heinecz, Lőcs Rezső, Rózsahegyi József, Kallap János, id. Friedrich Gy., Hingler János, Kornay Károly, Ernyei Gyula, Francz Károly, Wechsler és Nagy, Klemmer Ferencz, Kilenyi Adolf, Suhajda és Török, Domonkos testvérek, Maffei János, Gálfy, G. Müller, Dr. Sandmann, Szucs János, Póka Kálmán, Probst Ferencz, Walder S. és fia, Ursitz Lipót, Steinitzer Pálné, Werner Mór, özv. Tedeschi Klingenpöck Emilia, Berger Jakab, Strifler József, B. Baumann, Kun J., Dengl Miklós, Biza Ferencz, özv. Mihájlovics Lázérné, Kohn J., Inkey Emil, Tones F. és társa, Nikolics Dőme, dr. Schwarz, Louise Weber, Balkó Miklós, László Tóni, Guttmann Samu, Kamenszki János, Eckstein György, Probst Vilmos, Janata Antal, Golomety Mariska, Pátrik Zsigmond, Roth Miklós, Vizer Péter, Ransburg N., Magyari Ferencz, Vizer Lajos, Tücherer, Gábri Etelka, Varjassy Arpád, Olvashatlan név, Amberger Jenő, Vannai János, Pölzl Miklós, Rörich J., Matavovszky Nándor, Grosz Mór, Mittelmann és fiai, Alázatos Sándor, Vidovics József, Hunyadi József, Fischi Pál, Nikolics Péter, Csáti József, Preisinger József, Grün Dávid, Maria Schumler, Leopold Krusz, Faragó Sándor, Madarász Antal. (Folyt. köv.)

— **Repülj fecském.** Ez a bánatos nóta, a melyikről azt mondják, hogy a szövegét Rákóczy Ferencz irta, mikor a felesége tőle elszakitva Bécsben tölté szomoru napjait, mindenkinek szivéhez talál, ha szivből, lelkesen huzzák. Evvel a nótával ragadta el D e l i b e s Leót és a többi kiváló franczia zeneszerzőt a mi H o r v á t h Ferink, a kinek tehetségét mi nekünk is elég alkalmunk volt bámulni. Társulata most uj tagokkal erősbödött és uj darabokat tanult be, és igy megerősödve továbbra is ajánlja magát mindennemü bálok, házimulatságok és társas estélyekre a helyi és vidéki közönség pártfogásába.

Hazánk és a főváros.

— **Császár vagy király.** Temesmegye alispánjánál: ifj. Ormós Zsigmondnál, Fehértemplomban való tartózkodása alatt monstrekküldöttség tisztelgett. Kétszáz tagból állott, kizárólag a régi határőrvidék lakosaiból, kiknek vezetésére Pálffy Elemér szolgabiró vállalkozott. A szónok fölemlité, hogy a volt határőrvidéken még midig „császár"-ról beszélnek „király" helyett s kérte az alispánt, világositsa fel őket, hogy a „császár"-i czim közjogilag téves. Az alispán kilátásba helyezte a hatósági intézkedést.

— **Visszakerült a tébolydából.** B u r n á c z verseczi ügyvédről N o v a k o v i c s verseczi járásbiró és D e m e t r o v i c s városrosi kapitány azt a hirt kezdték terjeszteni, hogy megtébolyodott, és csel és erőszak utján kivitték, hogy Burnáczot a Lipót-mezőre szállitották. Itt azonban teljesen egészségesnek találván őt, visszabocsátották. Az eset nemcsak Verseczen, hanem az egész vidéken végtelen felháborodást keltett. A temesvári ügyvédi kamara magáévá tette az ügyet és ma tartott közgyülésén elhatározta, hogy vétkesek ellen felir az igazságügyminiszteriumhoz.

— **Vérlázitó kegyetlenséggel** gyilkolta meg a mult héten Tóth Pál kisszekeresi ember fe eségét és 4—5 napos csecsemő gyermekét. A lábain állni még alig biró asszonyt ütlegekkel kényszeritette, hogy neki főzzön, süssön, mosson, s egyéb nehéz házi teendőket végezzen. Mikor pedig ezt a gyönge beteg asszony nem birta, ujra ütni, verni, taposni kezdte, ugy, hogy segélykiáltásaira a szomszédasszonyok mind összefutottak. A megkinzott asszonyt sógornéja védeni akarta, de Tóth őt is elpálholta. Ezalatt a szegény anya föltápászkodott és emlőin akarta elcsititani siró gyermekét. A bőszült ember ezt meglátva, ugy lelökte mindkettőjüket, hogy a gyermek másnap, az anya pedig harmadnapra meghalt. Azt mondják, hogy az elvetemült ember első nejét is igy ölte meg.

— **Nagy bélyegsikkasztás.** Nagy-Kikindán az ottani kir. törvényszéknél nagy bélyegsikkasztásnak jöttek nyomára. Az elsikkasztott bélyegek értéke megközeliti az 500 frtot. E sikkasztás csak ugy volt lehetséges, — az ottani beavatottak véleménye szerint — hogy az irattárban rabokat alkalmaztak.

— **Rövid hirek.** Gr. K á r o l y i Tibor megvásárolta Veresegyháznak „Ábrahám sírja" czimü festményét. — A n e m z e t i c a s i n ó b a n tegnap este a fővárosban tartózkodó arisztokráczia fényes bált adott. — A c s a l á s miatt letartóztatott Wald Benő szállitónak fivérét: Weisz Józsefet is letartóztatták s raktárukat rendőr őrzi. — A h o n t i c a s i n ó, Ipolyságon szombaton ünnepelte félszázados fönállása jubileumát. — A f ő v á r o s i ü g y v é d i k a r b a n, mint a „Pesti Hirlap" irja, a zsidó hitről közelebb tömeges áttérések lesznek. — A k i r á l y ő felsége K o s s u c h Gyula szinóbányai birtokos és gyártulajdonosnak, a hazai ipar terén szerzett érdemeiért, a nemességet adományozta. — A d u n á n t u l i vasuti vonalak közül több pályán, a nagy hóviharok miatt, a közlekedést be kellett szüntetni.

A nagy világ.

— **Rudolf trónörökös és Stefánia** trónörökösné ma délután 4 órakor a „Greif"-yachton a Ragusa melletti gravosai kikötőbe érkeztek.

— **Tolvaj kegyelmes asszony.** A berlini előkelő köröket egy kinos feltünést keltett ügy tartja lázas izgatottságban. Egy fényes bálon történt, hogy Y. asszony, a német birodalom egyik legmagasabb állásu hivatalnokának neje, X. grófnénak egy galambot ábrázoló gyémánt hajékét ellopta. X. grófnő a tettes kilétét Y. asszony komornájának fecsegése folytán tudva meg, a rendőrségnél jelentést tett. Ennek következtében magasabb rangu hivatalnok küldetett Y. asszonyhoz. A kegyelmes asszony nagyon roszkedvü és durva, otromba szavakkal fogadta az idegent. Ez óvatos és kiméletes módon tudatja vele küldetésének czélját. Y. asszony elsápad . . . remegva áll fel . . . Ugyanebben a pillanatban a rendőrhivatalnok is felállt. A chaiselongue mellett álló kincses szekrényhez lépett, gyors kézzel felnyitotta a komorna által megjelölt fiókot és kiveszi belőle a gyémántoktól csillogó galambot. Y. asszony ájultan rogyott össze. A rendőrhivatalnok kiszolgáltatta a corpus delictit főnökének. Aztán másodizben elment Y. asszony lakására a tényállás fölvétele végett. A kegyelmes asszony mindent bevall és jegyzőkönyvbe mondja a tett indokait és közelebbi körülményeit. „Nem volt szándékom a lopást önzésből elkövetni", igy kezdte. „Megöl az irigység. El akartam rabolni versenytársamtól azt az ékszert, melylyel feltünést keltett . . . Röviddel a bál vége előtt volt. A bálterem kiürült a vendégektől. X. grófné s én az utolsók között voltunk, a kik távozni készültek. Az öltözködő szobában találkoztunk. Egyedül voltunk. Az alatt az ürügy alatt, hogy a rózsa kiváll a hajából, babrálni kezdtem a fején, melyen a ragyogó galamb ült. Gyors fogással leválasztottam az ékszert a fejről és a földre csusztattam és ott is maradt, mikor elmentünk. Biztos akartam lenni arra az esetre, ha X. grófnő a drága ékszer hiányát azonnal észreveszi és visszatér. Nem tette ezt, hanem egyenesen haza hajtatott. En pedig az utczáról sietve visszatértem az öltözködő szobába. A galamb még mindig ott ragyogott a földön. Magamhoz vettem. Haza érve, a kincses szekrényembe tettem. A többit tudja már, százados ur!" — Y. asszony férje a közben visszatért utjáról. Megtudta feleségének tettét és ennek borzasztó következményeit. Azt is megtudta, hogy a rendőrség befejezte az elővizsgálatot és átadta az iratokat az államügyészségnek. Legelsőbben is egy ügyvédhez ment, hogy tanácsot, segitséget kérjen tőle. „Az igazságügyminiszter nem nyomhatná el az egész ügyet? — „Lehetlen!" — „Vagy a császár?" — „Alig képzelhető!" — „Csak az az egy reményem van, hogy az államügyészség, abból a föltevésből indulva ki, hogy voltaképeni lopás nem forog fön, eláll a vád emelésétől . . ."

— **Galád büntettet** követtek el a napokban Antwerpenben. Az u. n. farakparton ráakadtak egy tizenkét éves leányka holttestére. A holttest két gerenda közé volt szoritva és tetőtől talpig el volt lepve kék foltokkal, melyek a szenvedett bántalmaktól eredtek. A holttest tüzetes megszemlélése kideritette, hogy a gyilkos kemény küzdelem után erőszakot tett a gyermeken és azután egy kötéllel megfojtotta. A gyilkosság febr. 1-én délben történt. Az ily szörnyü módon megölt gyermek igen csinos leányka volt, utolsó reménye a szüleinek, kik egy járvány alkalmával már öt gyermeküket vesztették el. A szerencsétlen anyát a szörnyü hir annyira kétségbeejtette, hogy megháborodásától tartanak.

— **Rövid hirek.** M a d r i d k ö r n y é k é n több helyről árvizet jelentenek s több helyütt viharok dultak, melyeknek a partok mentén több hajó esett áldozatul. — A s e v i l l a i h e r c z e g n e k a regens királynő, hir szerint, meg fog kegyelmezni. — C o r t i g r ó f londoni nagykövetet e hó 6-án fogadta bemutató audientián Victoria királynő. — A w e i m a r i G ö t h e m u z e u m egyik gondnokává a trónörökös nagyherczeg neveztetett ki. — N a s s a u közelében, még eddig ki nem deritett okból, febr. 25-ike óta folyton sülyed a föld. — N é g y l e á n y t szült Angliában (Beverleyben) a mult szerdán Gruld asszony. Mind a négy csecsemő egészséges.

Irodalom és müvészet.

— **Hangverseny.** 1886. márczius 14-én (vasárnap) d. u. 5 órakor. Heckmann Róbert vonósnégyese Kölnből a Krispin-teremben hangversenyt rendez a következő müsorozattal: 1. Dittersdorf C. vonósnégyese Es-dur a) Allegro, b) Andante, c) Menuetto, d) Finale, allegro, vivace. 2. a) Beethoven L. vonósnégyese F-moll op. 95. a) Allegro con brio, b) Allegretto ma non troppo, c) Allegro assai vivace ma serioso, d) Larghetto espressivo, Allegretto vivace, Allegro. b) Schumann R. második és harmadik tétel A-dur vonósnégyesből op. 41. 3. szám adagio molto és Assai agitato. 3. Schubert F. Nagy vonósnégyes D-moll (op. postb.) a) Allegro, b) Andante con moto, változatok „A halál és a leány" dallam fölött, c) Scherzo, Allegro molto, d) Presto. Körszék 3 frt, zártszék 2 frt, állóhely 1 frt. Jegyek kaphatók ifj. Klein M. ur hangjegykereskedésében és a pénztárnál. A vonósnégyes közreműködői: Heckmann Róbert kamarai müvész és hangversenymester, Forberg Otto, Allekotte Th. és Bellmann kamarai müvész urak. Rendezi Krispin J.

— **„Az uj keresztyénség."** Levelek egy világpolgárhoz, ki az igazság után törekszik. Le Boys des Gujas-tól, forditotta Á r v a y N a g y Kálmán, 224 lap. Kapható Árkay Imrénél, Budapest, IV. Molnár-utcza 7. szám. Ára angol vászonkötésben 1 frt 10 kr, füzve 80 kr. — A könyvet, mint a hozzánk beküldött sorok jelentik, a Budapesten alakult ugynevezett „Uj Keresztyéni Társulat" terjeszti.

SZINHÁZ.

— Arad, márcz. 8. —

Krecsányi igazgató ur szivességéből az aradi közönség körülbelül egy hét óta archäologiai tanulmányokat tehet a szinmüirodalom terén; egyik régi darab a másikat váltja fel; majd egy Birchpfeiffer-féle szinmű, majd egy Vachot-féle énekes vigjáték kerül szinre, ezeket pedig szép változatosságban a „Völgy lilioma," „A peleskei nótárius" és „Dunanan apó és fia utazása" követik.

Ez utóbbi czim ma diszlett a szinlapokon, örömére talán néhány öreg urnak, kinek a feledékenység lomtárába veszett „Dunanan apó és fia utazásá"-nak váratlan föltámadása fiatal korának boldogabb éveit juttatta eszébe.

Az operette előadása eléggé sikerült; Offenbach csinos zenéje és néhány — bár grotesque — de mégis komikus jelenet a közönséget vig kedélybe hozták, minek folytán ez a főbb szereplőket, kik közül leginkább N y i l a s Ilona, T i s z a y és H o r v á t h váltak ki, többször zajosan megtapsolták.

FÁY SZERÉNA kisasszony — a budapesti nemzeti szinház tagja — első vendégjátéka.

Arad városi szinház.

Folyó szám 160. Évad-bérlet 129. sz.

Szerda, 1886. évi márcziushó 10-én:

Zilah herczeg.

Szinmü 4 felvonasban. Irta: Claretie. Franczióból forditotta: Csiky Gergely.

S Z E M É L Y E K:

Zilah Andor, herczeg — — —	Pálffy György.
Várhelyi, gróf — — — — —	Molnár Antal.
Dinati marquisné, özvegy — —	Siposné.
Marcsa — — — — — —	**Fáy Szeréna.**
Archibald Patisson, amerikai ezredes	Halmay Imre.
Sir Arthur Hartley — — — —	Győre Alajos.
Vogotzin orosz tábornok — — —	Szabó Antal.
Maróthy Mihály, gróf — — —	Somló Sándor.
Morzsányi, ezredes — — — —	Egry Kálmán.
Erzsike, Marcsa komornája — —	Závodszky Teréz.

Kezdete 7 órakor.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— **Az aradi kir. törvényszék tegnap** délelőtt tartott bünfenyitő tárgyalásán e l n ö k F r i t s Róbert, b i r á k: K o v á c s János, F i s c h e r Miklós, ü g y é s z: S t e i n i t z e r Károly, j e g y z ő: S i m o n Ákos. Tárgyalás alá vétetett K o n o p á n Zamfir és O a r c e János pankotai lakosok sulyos testi sértési ügye. S c h e i s z n e r Mihály azzal vádolja K o n o p á n Zamfirt, hogy az őt minden ok nélkül megtámadván, előbb ugy pofon csapta, hogy vérrel boritva összerogyott, s azután egy bottal kegyetlenül elverte és megrugdalta ugy, hogy ő 9 hónapig betegen feküdt, s kezének két ujját még most is alig használhatja. A tárgyalás során kiderült, hogy K o n o p á n csakugyan elkövette azt, a mivel vádolva volt; ennek folytán a kir. törvényszék K o n o p á n Zamfirt a sulyos testi sértés büntettében bünösnek kimondta és tekintettel a sérülés sulyos voltára és arra, hogy tettét alapos ok és minden előzmény nélkül követte el, a büntető törvénykönyv 303. §-a értelmében 2 és ½ évi börtönre itélte. Oarce Jánost pedig, kit Konopán részességgel vádolt, felmentette. — T r u c z a Gavrilla és Z o m o n i c z a Mihály világosi lakosok gondatlanságból elkövetett sulyos testi sértés vétsége miatt állottak a büntető törvényszék előtt. Előbbi azért, mert ifj. I l l m a n István világosi lakos 2 éves kis fiát sebesen haladó kocsijával eltiporta, miáltal az sulyos sérüléseket szenvedett; utóbbi pedig, ki Illman szolgája, azzal, hogy daczára miszerint a ház felügyelete reá volt bizva, s daczára, hogy látta a gyermekek felé sebesen haladó kocsit, nem figyelmeztette és el nem vitte a gyermekeket a kocsi elől. T r u c z a Gavrilla azzal védekezett, hogy a gyermekeket nem látta a portól, tanuk azonban azt igazolták, hogy ő sebesen hajtott és le is tért az utról, oda, a hol a gyermekek játszottak: ennek folytán a törvényszék őt a gondatlanságból elkövetett sulyos testi sértés vétségében bünösnek kimondván, 1 havi fogházra, 5 frt pénzbirságra itélte és a gyermek gyógyitási költségeiben elmarasztalta. — H u j Szaveta világosi lakos bepanaszolta sógornőjét Huj Szofiát, hogy tőle az 40 frtot ellopott: megejtetvén a vizsgálat, H u j Szofia felmentetett, és most ő emelt panaszt Huj Szaveta ellen hamis vádaskodás miatt; a törvényszék ez ügyben ma tartott végtargyalást s Huj Szavetát a hamis vádaskodás vádja alól — bizonyitékok hiányában — felmentette.

KÖZGAZDASÁG.

Aradi első takarékpénztár.

Jelentése az aradi első takarékpénztár részvénytársulat igazgatóságának az 1886-ik évi márcziushó 7-én egybehivott 45-ik évi rendes közgyüléshez:

(Vége.)

Mielőtt azonban, az 1885-ik évi mérlegre felvezetett 86.387 frt 60½ kr nyereményből, — a felügyelő-bizottság által is javaslatba hozott részvényosztaléknak, a 48,000 frt levonása után megmaradó 38.387 frt 60½ kr mikénti felosztása, illetve: a tartalék-alap, jutalék, sat. levonása után még fönmaradó résznek hovaforditása iránt alább következő részletezett javaslatunkat előterjesztenénk, bátrak vagyunk előbb a következő javaslat iránt a tisztelt közgyülés jóváhagyó határozatát kikérni.

Miután ugyanis az 1884-ik évi nyereményből:

a) az eladott börgyárnál felmerült veszteség utolsó részlete 6729 frt 12 krral,

b) a többi pénzintézetekkel közösön birt ingatlanoknál felmerült veszteségnek szintén utolsó részlete 6172 frt 85 krral, összesen tehát 12.901 frt 97 kr. a mult 1884-ik évben a veszteségi számlán leiratott sorrendre kerül azon 18,016 frt 76 és fél krnyi összegnek kiegyenlitése, mely a magyar királyi kincstárnak, a társulat tulajdonát képezett, jelenlegi „Széchenyi gőzmalom" elleni hasonösszegü perében társulatunk által 1877-ik évi junius 16-án fizettetett.

Hogy tehát a sajnos emlékü 1875-ik évi válságos időknek ezen jelentékeny maradványa is egyrészről a számtételi könyvekből egyszerre kiküszöböltessék, másrészről azonban a folyó évi, illetve az 1885-ik évi nyereménynek az osztalékon felüli maradványa czeltalanul és igazolatlanul fel ne emésztessék, a tisztelettel alulirott igazgatóság javasolja:

Hogy azon indok figyelembevételével, mivel ugyanis ezen 18,016 frt 76 és fél kr a társulat tulajdonát képezett ingatlanságnak veszteségéből ered, viseljék ezen veszteséget megosztott arányban, a szintén a társulat jelenlegi tulajdonához tartozó azon ingatlanságok, melyek ezen megterheltetések által semminemü hátrányt sem szenvednek.

Ez oknál fogva:

a) Irassék a Deák-Ferencz-utczai 42-ik számu ház értékéhez hozzá 7100 frt, melyet hozzáadva a mérlegben jelenleg feltüntetett értékhez: 142,900 frt, lesz azon ház értéke 150.000 frt.

Ezen értékemelés daczára, tekintve azt, hogy ezen ház az adók s az ezen évben előfordult tetemesb javitási költségek levonása után is tisztán 10,154 frt 25 krt, tehát 7%-ot jövedelmezett, a felvezetendő 150 ezer forint értékével, a legszigorubb becsü daczára is még tetemes összeggel fokozható értéknek fog megfelelni.

b) Jiraszek az Atzél-Péter-utczai 1-ső számu házhoz, melynek jelenlegi mérlegszerinti értéke 90.000 frt, még hozzá 10 ezer: lesz ezen ház értéke 100.000 frt, mely értéknek megfelelően, az adók és javitások levonása után megmaradt 6558 frt 78 kr, 6 és fél %-os 1885-ik évi tiszta jövedelmét véve alapul, ezen ingatlanság is oly árban lesz felvéve, melynél jóval magasabbat annyival is inkább meg fog érni, mivel éppen ezen házban, a legujabban szerzett tapasztalatok szerint, az üzleti helyiségek annyira keresettek, hogy a két év mulva lejáró bérletek alkalmával csak igen mérsékelt béremeléssel is 7% tiszta jövedelem könnyen lesz elérhető.

c) A Szabadság-téri 21-ik számu házhoz pedig, mely a mérleg szerint 63,925 frt 80 krral van felvéve, irassék hozzá 74 frt 20 kr, melynek alapján kerekszámban 64 ezer forint értéket fog képviselni.

Ezen ingatlanság a 3232 frt 10 krt tevő tiszta jövedelme alapján a befektetett tőkének tisztán csak 5%-os jövedelmét tünteti ugyan fel, de itt figyelembe veendő azon körülmény, hogy e házban az aradi első takarékpénztár nagyszámü lakrészeket üzleti helyiségül vesz igénybe, valamint az is, hogy az 1885-ben foganatositott uj épitkezésből ezen évben csak négy havi bér folyt be.

Az ezen hozzáirások folytán az emlitett 18.016 frt 76 és fél krból még fönmaradó 842 frt 56 és fél kr, végleges kiegyenlitésül, vezettessék 1886-ban a leirási számlára.

Indokoltnak tartjuk ezen ajánlatunk elfogadását, főleg a tisztelt részvényesek iránti méltányosságból azért, mivel a társulat tulajdonához tartozó ezen ingatlanságoknak hosszu évek során át sok ezerre menő javitási, illetve beruházási költségeivel sohasem lettek a házak értékei megterhelve, hanem ezek az 1885-ben a Szabadság-téri 21-ik számu házban foganatositott épitkezés kivitelével — mindig a jövedelmekből fedeztettek, illetve a részvényosztalék hátrányára, a nyereményszámlát terhelték.

Ezen ajánlatunk folytán a nyereményfelosztási javaslat a következő:

a) A részvénytőke utáni 6 százalék 72 ezer frt.

b) A mérleg szerinti 86,387 frt 60 és fél kr nyereményből levonva a jelzett 72 ezer frtot, s a mult 1884-ik évi nyereményből elővezetett 3515 forint 74 és fél krt, összesen 10,715 frt 74 és fél kr a maradéknak azaz 75,671 frt 86 krból eső 10 százaléka a t a r t a l é k a l a p n a k 7567 frt 18 kr.

c) Az igazgatósági 10 százalékos jutalék 7567 frt kr.

d) A felügyelő bizottságnak a közgyülésig megállapitott tiszteletdij 600 frt.

e) Felülosztalékul egy részvény utáni osztaléknak 120 forintra leendő kiegészitéséü 40,800 frt.

f) A társulati hivatalnokoknak jutalomdijakul 2000 frt.

g) Az erdélyi küzmüvelődési egyesületnek 300 frt.

h) A helyi jótékony egyletek számára 1200 frt.

i) Az igazgatóságnak az év folyamábani rendelkezésére 220 frt 42 és fél kr.

j) A rendes tartalékalapnak 6 ezer frtig kiegészitéséül 2432 frt 82 kr.

k) Marad az 1886-ik évi nyereményszámla javára elővezetendő 16,500 frt; összesen a nyereményszámlán levő 86.387 frt 60 és fél kr.

Az 1886-ik évi márcziushó 8-án tartott rendes évi közgyülésen hozott határozat értelmében módositandó alapszabályi szakaszok iránt az erre kitüzendő sorrendi tárgyalás alkalmával fogjuk bemutatni a szövegezést. —

S az ugyancsak ezen közgyülésen, a hivatalnoki nyugdijügy rendezésére beterjesztendő javaslat iránt nyert megbizatás foganatositása végett, felkérjük a tisztelt közgyülés, hogy tudomásul venni méltóztassék, miszerint ezen ügyet az alapszabályoknak a változott idők és viszonyok folytán ugy is sok irányban szükségelt módositásával egyidejüleg, egy rendkivüli közgyülés elé terjesztendjük.

E jelentésünk után fönmarad még annak felemlitése, hogy Hann Alajos ur volt váltóbiráló-bizottsági tagnak felügyelő-bizottsági taggá lett megválasztása folytán egy váltóbiráló-bizottsági tag megválasztandó, valamint az, hogy Schöpkes Ede ur felügyelő-bizottsági póttaggá történt megválasztását el nem fogadván, ezen tiszti állás is uj választás utján, a mai közgyülés által, lesz betöltendő.

Ezzel kapcsolatosan, tekintve a felügyelőbizottságnak nem kis felelősséggel, valamint tetemes idővel és munkával kapcsolatos teendőit, méltányossági szempontból, azon előterjesztéssel járulunk a tisztelt közgyülés elé, hogy az eddig hatszáz forinttal megállapitott felügyelő-bizottsági tiszteletdijat kilenczszáz forinttal megállapitani sziveskedjék.

Midőn még záradékul — a jelentésünkben foglaltak letárgyalása után — a z i g a z g a t ó s á g s a f e l ü g y e l ő - b i z o t t s á g r é s z é r e adandó felmentés megszavazását kérjük, nem mellőzhetjük annak hangsulyozását, hogy a beterjesztett nyereményfelosztási javaslatunkban a tartalékalap javadalmazására, valamint a jövő évi nyeremény számlára felvezetésül ajánlott tetemesb összegü tételeknel szem előtt tartottuk azon kötelességünket, mely a társulat ügyvezetőinek tisztességbeli feladatában akként összpontosul, hogy a társulatnak mint pénzintézetnek érdekei, a részvényesek érdekeivel, azonosittatván az intézet szilárd alapokon nyugodjék, és tekintélye a közönség folyton fokozódó bizalma által erősbödjék.

Aradon, 1886-ik évi márcziushó 7-én.

Az aradi első takarékpénztár részvénytársulat igazgatósága.

Vegyes közlemények.

Szeszüzlet.

(Márczius. 9.)

(B.) Mai jegyzéseink: Készáru nagyban 24.50, kicsinyben 25.— hordó nélkül pr. 100 liter száz.

Budapesti gabnatőzsde.

(Márczius 9.)

Az üzlet változatlan. Tavaszi buza 8.33 8.34, tengeri május-juniusra 5.58—5.59, tavaszi zab 6.48—6.50, uj buza 8.50—8.52.

Budapest, márczius 9. (A z „A r a d i K ö z l ö n y" e r e d e t i t á v i r a t a.) Az esti tőzsde zárlati árfolyamai: Magyar aranyjáradék 104.77—; magyar papirjáradék 95.70—; magyar hitelbank 305.—; osztrák hitelbank 298.50. London 125.80 Páris 50.5.

Sertéskereskedelmi csarnok.

Budapest-Kőbányán.

K ő b á n y a, márcz. 8. Az üzlet változatlan. Magy uraságí öreg, nehéz 42.50.—43., fiatal nehéz 45.—45.50, közép 44—45 forint, könnyü 41—42 forint, közönséges szedett nehéz 40—41 frt, közép 40—41 frt könnyü 39—40 frt. — Romániai átmeneti bakonyi nehéz ——— frt, átmeneti közép 35—36.— frt, átmeneti könnyü 35—36— frt, eredeti nehéz 38.—39 frt, átmeneti közép —.— frt. — Szerbiai nehéz 38—39 frt, közép 37—38 frt, könnyü 35—37 frt. — Hizó egy éves élősulyban 28—30.50 frt, hizó két éves makkos élősulyban 4 százalék —.—.— frt, 1 éves hizó a vasutról mázsálva —.—.—. Az árak hizlalt sertéseknél páronkint 45 kilós és 4 százalék levonással kilogrammonkint értendők. Makkos sertés, élősulyban 4 százalékos levonással —.—.— forint. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak át, vevőn- s páronkint 3 aranyban vám fejében megtérittetnek.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1886. évi márcziushó 9-én.

Magyar aranyjáradék 6 sz.	—.—
Magyar aranyjáradék 4 sz.	104.85
Magyar papirjáradék 5 sz.	95.75
Magyar vasuti kölcsön	153.—
Magyar keleti vasuti államkötvény I. kib.	101.25
Magyar keleti vasuti államkötvény II. kib.	127.—
Magyar keleti vasuti államkötvény III. kib.	115.—
Magyar földtehermentesitési kötvény	104.75
Magyar földtehermentesitési kötv. záradék	104.75
Temes-bánáti földtehermentesitési kötvény	104.75
Temes-bánáti földtehermentesitési köt. zár.	104.75
Erdélyi földtehermentesitési kötvény	104.75
Horvát-szlavon földtehermentesitési köt.	104.75
Magyar szőlődézsmaváltsági kötvény	100.—
Magyar nyeremény-sorsjegy-kölcsön	122.—
Tiszaszabályozási és szegedi sorsjegy	125.25
Osztrák járadék papirban	86.—
Osztrák járadék ezüstben	86.25
Osztrák járadék aranyban	114.75
1860-iki osztrák államsorjegy	140.25
Osztrák-magyar bankrészvény	872.—
Magyar hitelbankrészvény	306.—
Osztrák hitelintézeti részvény	299.20
Ezüst	—.—
Cs. és kir. arany	5.92
20 frankos arany (Napoleond'or)	9.97
Német birodalmi márka	61.55
London (3 havi váltókért)	125.80
20 markos arany	12.31

Felelős szerkesztő: **Hindy Árpád.**

BUDAPESTI TŐZSDE.

Márczius 8.

	Pénz		Aru	
M. kir. aranyjár. adóment. 4%	104	80	105	10
„ „ papirjáradék adóment. 5%	95	80	96	10
M. vasuti köl. 120 frt o. é. (300 fr.) 5%	153	—	153	50
M. v. köl. 120 frt egyes dbkban	153	—	154	—
M 1869. kel. v. á. kötv. (els.) adóment. 5%	101	—	101	50
M. 1873. kel. ár. v. ezb. (els.) adóment. 5%	127	—	127	50
M. 1876. kel. aranyban (els.) adóment. 5%	115	—	115	50
M. kir. nyeremény-kölcsön 100 frt	122	25	122	—
„ „ „ 50 frt drbja	121	50	122	—
Tiszai és szegedi kölcsön 4%	125	—	125	50
M. k. földtm. kötvények 5%	104	75	105	25
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104	75	105	25
M. k. földtm. kötvényektemesi 5%	104	75	105	25
„ „ „ „ 1867. zárad. 5%	104	75	105	—
M. k. földtm. kötvények horvát-orsz. 5%	104	75	105	25
M. k. földtm kötvények erdélyi 5%	104	75	105	25
„ „ erdélyi jelz. urb. vk. (100 forint 5%	97	—	97	50
Szőlődézsmavált. kötv. (100 frt) 5%	100	—	100	50
Pest város kölcsöne 1870. évből 6%	106	—	106	50
„ „ „ 1871. évből 6%	109	—	109	50
Budapesti főv. 1880. kölcsöne 6%	100	50	101	—
Budapesti bankegys. részvényt.	94	—	95	—
Magy. ált. hitelbank	305	75	306	25
Magy. jelz. hitl. II. kib. in. elismv.	127	—	127	50
Magy. lesz. és pénzváltó	92	75	93	—

	Pénz		Aru	
Magy. orsz. bank részvény-társaság	—	—	—	—
Osztrák hitelintézet	299	—	299	20
Osztr.-magyar bank	872	—	877	—
I. magyar iparbank	142	—	143	—
Pesti keresk. bank	618	—	620	—
Bécsi bizt. társulat	202	—	203	—
Bécsi élet- s jár. bizt. társ.	198	—	200	—
Első magy. általános bizt. társ.	3125	—	3150	—
Fonciere pesti bizt. társ.	70	50	71	50
Magyar-franczia bizt. társ.	195	—	200	—
Pannonia visszb. társ.	860	—	875	—
Concordia malom	585	—	590	—
Első budapesti malom	1315	—	1325	—
Erzsébet malom	277	—	279	—
Hengermalom	660	—	665	—
Luiza malom	293	—	295	—
Molnárok és sütők malma	449	—	451	—
Pannonia malom	930	—	940	—
Viktoria malom	308	—	310	—
„Adria“ m. tengeri hajóz. részv. t.	—	—	—	—
Alföld-fiumei vasut 5%	191	—	191	50
Báttaszék domb.-zákány vasut 5%	184	—	185	—
Déli vasut 5%	—	—	—	—
Északkeleti vasut 5%	178	50	179	50
Erdélyi vasut 5%	189	75	190	25
Győr-sopron-ebenfurti vasut 5%	—	—	—	—
Kassa-oderbergi vasut 4%	154	—	154	50
Magyar galicziai vasut 3%	182	—	183	—
M. ny. v (sz.-győr-gráczi vasut 3%	175	50	176	50
Osztrák államvasut 3%	254	75	255	50
Pécs-barcsi vasut 3%	—	—	—	—
Tisza-vidéki vasut 3%	252	—	252	50
Osztr. dunagőzhajózási társ. 3%	494	—	498	—

	Pénz		Aru	
Pesti közuti vaspálya	552	—	554	—
Pesti közuti vasp. élvezet jegyek	350	—	360	—
Budapesti III. ker. takarékp.	73	—	74	—
Országos központi „	448	—	450	—
Pesti hazai első „	6900	—	6950	—
Egyesült Budapest fővárosi takp.	446	—	448	—
Magyar ált. takarékp. részvény	84	—	88	—
Alagut	138	—	140	—
Általános waggon kölcs. társaság	81	50	82	50
„Franklin“-társulat	203	—	205	—
Ganz és társa vasö. és gépgyár	880	—	883	—
Gschwindt-féle szeszgyár	400	—	405	—
Gyapjum. és biz. I. magyar	250	—	255	—
Keresked. épülete	650	—	—	—
Könyvnyomda „Atheneaum“	615	—	620	—
„ Pesti	1040	—	1060	—
Kőszénb. és téglagy. (Drasche)	248	—	249	—
Nemzetközi waggon-kölcsön-részvénytársaság	84	—	84	50
Pesti építő-társaság	—	—	—	—
Rimamurány-salgótarj. vas m. rvts.	84	50	85	—
Salgótarjáni kőszénb.	143	50	144	—
Schlick-féle vasö. és gépgyár	175	—	177	—
Schlick-féle vasö. és gépgyár II. kib.	—	—	—	—
Serfőzde első magyar	855		865	—
Sertéshizlaló	272	—	275	—
Sóskuti kőbánya	—	—	—	—
Spódium- és csontlisztgyár	—	—	—	—
Szálloda-részvénytársaság	105	—	106	—
Tégla- és mészégető ujlaki	189	—	191	—
Török dohányrészvény	70	—	71	—
Gőztéglagyár kőbányai szelv. nélk.	258	—	260	—
M. jelz.-bank ny. kölcsönkötv. 5%	101	52	101	90

Záloglevelek.	Pénz		Aru	
M. földhitelint. papirérték 5½%	101	—	101	50
„ „ „ 5%	102	50	103	—
„ „ „ 4½%	99	75	100	25
„ „ arany v. ezüst 5%	131	50	132	—
„ jelzálogbank 5½%	101	—	101	50
„ „ 5%	100	75	101	25
Kisbirt. orsz. földh.-int. 5½%	100	75	101	25
Osztr.-magyar bank o. é. 4½	102	35	102	65
„ „ „ „ „ 4½%	102	35	102	65
„ „ „ „ „ 4%	98	75	99	25
Pesti m. keresked. bank 6%	103	—	103	25
„ „ „ „ 5½%	101	50	102	—
„ „ „ „ 5%	100	50	101	—
Albina tak. és hitelint. 5%	100	—	101	—
Elsőbbségek.				
Budapesti lánczhid 5%	105	—	—	—
Lloyd- és tőzsde-épület 5%	99	50	100	—
M. sz. k. orsz. vörös-kereszt sorsj.	9	25	9	75
Osztrák vörös-kereszt-egylet	14	50	15	—
Pénznemek.				
Cs.-kir. arany (vert)	5	92	5	95
Cs.-kir. arany (kör)	5	87	5	90
Osztrák-magyar 8 frtos arany	9	97	10	—
20 frankos arany	9	97	10	—
Osztrák és magyar ezüst	—	—	—	—
Német birod. bankj. vagy ezekkel egyenért. bankj. (100 márkáért)	61	55	61	65
Ném. bankp. 100 ném. bir. márkáért	61	60	61	70
Amsterdam 100 hollandi frtért	104	25	104	75
Páris 100 frankért	50	—	50	10
Svájczi pénzpiaczok 100 frankér.	49	90	50	—
London 10 font sterlingért	125	85	126	10

HIRDETÉSEK.

Mai naptól 25 százalék árleengedés!

Van szerencsém a n. é. közönséget és t. vevőimet értesiteni, miszerint üzletem

tökéletes végeladása

érdekében a mai naptól fogva

áruimat 25%-al a bevásárlási áron alul

árusitom, egyszersmint bátorkodom a n. é. közönséget ezen igen előnyös és ritka alkalomra szükségleteinek fedezésére figyelmeztetni, mert a

végeladás még csak rövid ideig tart.

Magamat a n. é. közönség és t. vevőimnek kegyébe és pártfogásába ajánlva maradtam

kiváló tisztelettel 163—2.20

ROSENBERG JAKAB.

Füzök, csipkék és rüschökben már csak kis raktár!

Még nagy raktár férfi fehérneműekben!

Még csak rövid ideig!

Megrendeléseket

a legjobb minőségű

szőllő-karókra

Paulis, Gyorok és Arad állomásokra szállitva elfogad

Seidner Bernát,

158—4.6 Berzova.

126. sz. 1886.

Árlejtési hirdetmény.

Glogovácz községében 15597 frt 15 krban előirányzott s a tek. törvényhatóságnak 1886. évi 69. sz. közgy. határozatával engedélyezett uj községház és jegyzői-lak épitésének vállalkozó utjáni biztositása tárgyában f. é. február hó 27-én tartott árlejtés alkalmával elért eredmény kielégitőnek nem találtatván, arra **f. é. márczius hó 13-án, d. e. 10 órakor** ujabb árlejtés fog tartatni.

Melyre vállalkozók azzal hivatnak meg, hogy az árlejtés megkezdése előtt 10% bánompénzzel ellátott irásbeli zárt ajánlatok is elfogadtatnak.

A terv, költségvetés és az árverési feltételek a községházánál bármikor megtekinthetők.

Glogováczon, 1886. .március hó 1-én.

Orody Nándor, jegyző. 154—3.3. **Gräfner Jakab,** biró.

Az Equitable

életbiztositó-társaság New-Yorkban

alapittatott 1859-ben.

Biztositási tőke 1884. decz, 31-én	788.993.384 o. é. frt.
A társaság vagyona „ „	148.312.910 o. é. frt.
Nyeremény tartalék „ „	26,733,223 o. é. frt.
Az 1883-ban kötött uj biztositások összege	216,436.495 o. é. frt.

Minden kötvény három év mulva megtámadhatlanná válik. 103.—6.10

Magyarországi vezrképviselőség.

Budapest, Andrássy-ut, 12. szám

Kincsem Sorsjegy 1 frt 11 sorsjegy 10 frt csak

Főnyeremény készpénzben

50.000 frt

10.000 ft, 5000 ft 20% lev. || 4788 pénznyeremény.

A magyar lovar-egylet sorsjegy-irodája: Budapest, váczi-utcza 6. sz.

40/1886.

Hirdetmény.

A foglalkozást közvetitő cselédszerző üzletekre vonatkozó szabályrendelet a nmgu földm ipar- és keresk. m. k. Miniszteriumnak 1884. évi 60770. ss. a. kelt intézményével jóváhagyatván, 1886. jan. 1-én életbeléptettetett, mely kivonatilag tájékozás és megismerés végett ezennel közhirré tétetik, azon figyelmeztetéssel, miszerint a t. cz. közönség minden egyes felmerülő — akár a cselédek, akár a cselédközvetitő intézetek s közegeik által elkövetett — szabályellenességet orvoslás végett a kapitányi hivatalnál szóval vagy irásban bejelentsen; megjegyeztetvén, miszerint ezen szabályok a városházi kapusnál bárki által 2 kr. mellett kaphatók.

Dijszabály és kivonat

a foglalkozást közvetitő cseléd-szerző üzletekre vonatkozólag a nmgu m. kir. földm.- ipar- és keresk.-ügyi miniszterlumnak 1884. évi 60770. sz. a. kelt intézményéből és 1886. január 1-én életbe léptetett szabályrendeletből.

Megállapitott dijak. *1. Nőcselédek után:* Egy kis gyermek mellé való leányért 60 kr. Egy mindenesért 80 kr Egy szobaleányért 1 frt. Egy főzőnőért 1 frt 20 kr. Egy külsárnőért 1 frt 20 kr. Egy gazdaasszonyért 2 frt. Egy varrónőért 1 frt, mosónőért 80 kr., vasalónőért 80 kr.; az egész dij csak akkor fizetendő, ha az elszegődés legalább egy hóra történt, különben csak fele fizetendő. Egy bonneért 1 frt 50 kr. Egy nevelőnőért 5 frt. Egy pénztárosnőért 2 frt 50 kr. Egy kávésleányért 1 frt 60 kr. Egy ápolónőért 1 frt 50 kr. Egy szoptatós dajkáért 2 frt. Egy száraz dajkáért 1 frt 20 kr. Egy gyermekkertésznőért 2 frt. Egy társalkodónőért 4 frt.

1. Férficselédek után: Külső gazdas. való suhanczért 50 kr., ilyenek kanász, tehenész, bojtár stb. Külső gazdasághoz való cselédért 1 frt, ilyenek béres, béresgazda, csősz, kanász stb. Egy hetesért 80 kr. Egy igás kocsisért 1 frt. Egy parádés kocsisért 1 frt 50 kr. Egy asztali inasért 1 frt 50 kr. Egy lovászért 1 frt. Egy lóápolóért 60 kr. Egy szakácsért 3 frt. Egy pinczérért 1 frt 60 kr. Egy pénztáros vagy raktárosért 2 frt. Minden más, itt nem emlitett és a cselédek oszt. tartozó egyének 1 frt. Minden más, itt nem emlitett és szellemi foglalkozást igénylő atkalmazásért 3 frt. Egy kereskedő segédért, könyvtárosért, tanitóért, gépészért, kertészért, gazdatisztért, irodai alkalmazottért a fizetések szerinti százalék szedhető és pedig minden 100 frt után a kitüntetett százalék erejéig vagyis 500 frt évfizetéseknél 2 százalék, 500 frtnál magasabb fizetéseknél 1·5 százalék, a teljes ellátás és évi fizetéses egyéneknél a fizetés után 2·5 százalék.

Vidékre az engedélyezett dijak kétszeresen számithatók.

A jelentkezés alkalmával bárminemü dijat szedni tilos és köteles a cselédért jelentkező félnek arról, hogy nála cselédet rendelt meg, egy elismervényt kiállitani az üzlettulajdonos — melyben a megrendelő gazda neve, lakása és a szükséges cseléd minősége benfoglaltatik.

Az árszabály szerint megállapitott dij a tettleges szolgálatba lépéstől számitandó 8 nap után esedékes.

A dijak mindkét fél t. i. ugy a foglalkozást adó, mint a foglalkozást nyerő részéről egyenlő arányban megosztva, vagyis fél-fél részben fizetendők.

Ha a cseléd a nélkül, hogy gazdája neki felmondott volna, 3 hó eltelte előtt helyét elhagyja, a gazda által fizetett dij a cseléd béréből levonható.

Az itt kitüntetett dijak a belépés után fizetendők; a cseléd eknél 8, a többi alkalmazottak után 14 nap mulva s ezen dijakon kivül bármi czimen dijat szedni tilos.

Arad külvárosaiban, külhatáraiban és a várban csak egyszeres dijak szedhetők.

Az ezen árszabályban meghatározott dijaknál többet felszámitani tilos, s ugy a dijjegyzék, valamint ezen szabályrendelet egy-egy, a kap. hivataltól láttamozott példánya az üzlethelyiségben kifüggesztve tartandó s a fizetett dijakról mindenkinek nyugta adandó, a kihordók pedig a dijszabály egy-egy példányát magukkal hordani kötelesek.

Cselédbejelentési lap és cselédkönyv nélkül, vagy gyári munkást munkakönyv nélkül és egyáltalán foglalkozást kereső egyéneket kellő igazoló okmányok nélkül beszegődtetni tilos; kivételes esetekben csakis a kapitányi hivatal engedélye mellett lehet.

Foglalkozást vagy szolgálatot kereső egyének igazolási jegyét, cselédkönyvét vagy más okmányát még az alkalmazást kereső egyén kérelmére sem szabad az üzletben visszatartani.

Minden cselédszerző köteles a közvetitése folytán szolgalatba állitott cselédet a kapitányi hivatal nyilvántartási osztályába 48 óra alatt beiratni és ezen beiratás alkalmával a gazda és cseléd között a felfogadásra, cselédbérre, és a felmondásra nézve netán történt külön megállapodásokat vagy a feltételeket, amennyiben azok a felfogadó gazda által 48 óra alatt be nem jelentettek volna, a kap. hivatalnál szintén bejelenteni s ez alkalommal köteles minden cseléd, ha a város területén uj helyre szegődött, a vár. pénztárba 10 krt a cselédjutalmazási alapra lefizetni.

Oly gazdák, kik cselédeiket nem a cselédszerzési üzlet közvetitésével fogadják fel, kötelesek a szolgálatba fogadott cselédet ezután 48 óra alatt a kapitányi hivatal nyilvántartási osztályában beiratni.

Az üzlettulajdonos a nála jelentkező egyén erkölcsi viseletéről tudomást szerezni és erről a felfogadót hiven értesiteni tartozik.

Cselédek számára üzletszerüleg szállást vagy tartózkodásra helyet adni csakis azoknak szabad, kik erre nézve a kap. hivataltól engedélylyel birnak; azonban csakis oly szolgálatnélküli cselédeket szállásolhatnak el, kik a kap. hivataltól bejelentési lapot nyertek.

Akik ezen szabályzat intézkedései ellen vétenek, a szabályrendelet 13. §-a értelmében 50 frtig terjedő birságban, ennek behajthatlansága esetén 5 napig terjedő letartóztatásban lesznek elmarasztalva.

Arad, szab. kir. város kap. hivatala, 1886. jan. 3.

Urbányi, főkapitány.

MAROS-SZLATINA ÉS ILTYÓI URADALMAK

tűzifa

főraktára

TRAYTLER ANTAL-nál

Aradon.

134—9.10